

สภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

พุทธชาติ แสนอุบล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พุทธชาติ แสนอุบล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

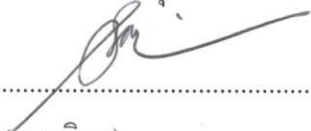

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สถาพร พุทธฉนิกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ)

.....กรรมการ
(ดร.สถาพร พุทธฉนิกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่...๓...เดือน...ธันวาคม...พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.สถาพร พฤษพิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้การศึกษาและสนับสนุนทุนวิจัย ในการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาทั้งหลายแก่ผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังปรากฏชื่อในงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน และเพื่อนครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดและสนับสนุนให้มีการศึกษา และเป็นผู้ให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด จนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือ และเอื้อเฟื้อแก่ผู้วิจัย จนสามารถสำเร็จการศึกษา

คุณค่าจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทดเวทิตาแด่บิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้วิจัยได้รับการศึกษาที่ดี มีความรู้ และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านาน

พุทธชาด แสนอุบล

57990016: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

พุทธชาติ แสตนอุบล: สภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 (STATES, PROBLEMS AND
IMPROVING GUIDELINES OF INTERNAL EDUCATION SUPERVISION IN SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA XX)

คณะกรรมการควบคุมงานวิทยานิพนธ์: ประชุม รอดประเสริฐ, Ed.D., สถาพร พุทธิพิถกุล, ประ.ด. 130 หน้า.
ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายใน โรงเรียน
มัธยมศึกษา 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนเตรียมการ การดำเนินการปฏิบัติตามแผน การกำกับ
ตรวจสอบการปฏิบัติการ และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน
276 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา
สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าวิกฤติ
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์ ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง
และขนาดใหญ่ โดยรวมและทุกรายด้าน สามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก
2. ปัญหาสำคัญของการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนด้านการวางแผนเตรียมการ
ได้แก่ ครูขาดความเข้าใจ และไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นนี้
ด้วยการประชุม ชี้แจง และอบรมครูให้ทราบถึงกระบวนการ และความสำคัญของการนิเทศภายใน
3. ปัญหาสำคัญของการดำเนินการการนิเทศภายในด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่
ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และโรงเรียนไม่มีคู่มือให้ครูปฏิบัติ แนวทางการปรับปรุง
แก้ไขประเด็นนี้ ได้แก่ ดำเนินการกำกับติดตามผลการนิเทศ และจัดทำคู่มือให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติ
4. ปัญหาสำคัญของการดำเนินการการนิเทศภายในด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ
เกี่ยวข้องกับดำเนินการนิเทศไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน และครูขาดการเตรียมความพร้อม
เพื่อรับการนิเทศ แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นดังกล่าว โดยปรับการปฏิบัติงานให้มีความยืดหยุ่น
และมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
5. ปัญหาสำคัญของการดำเนินการการนิเทศภายในด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ
เกี่ยวข้องกับโรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายในปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียน แนวทาง
การปรับปรุงแก้ไขประเด็นนี้ โดยให้คณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในรายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหาร
และผู้บริหารนำผลการนิเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครู

57990016: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: INTERNAL SUPERVISION/ THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA XX

PUTTACHAD SAENUBOL: STATES, PROBLEMS AND IMPROVING GUIDELINES OF INTERNAL EDUCATION SUPERVISION IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA XX. ADVISOR COMMITTEE: PRACHOOM RODPRASERT, Ed.D. SATAPORN PRUETTIKUL, Ph.D. 130 P. 2017.

The study aimed at examining the standing circumstances, obstacles and improving issues of four aspects (Plan, Do, Check, Act) of internal education supervision in secondary schools under the jurisdiction of the Office of Secondary Education Service Area XX. Respondents were of 276 schools teachers and 13 school principals. Data collection had done through the rating-scale and checklist questionnaires. Statistical devices used for data analysis were mean, standard deviation, frequency, percentage, *t*-test, one-way analysis of variance, and the consensus values.

The findings were as follows;

1. The standing circumstances, in total and each aspect of school internal supervision were rated at the highly practice.
2. Lack of understanding and awareness in internal supervision procedures of school teachers were considered as main obstacles of the PLAN. Guidelines for improving the obstacles should be done through teachers' workshop and school conference.
3. Unawareness and lacking of handbook for school teachers were considered as main obstacles of DO. Guidelines for improving the obstacles should be done through follow-up supervision process and providing handbook for school teachers.
4. Unclear schedules and unreadiness of teachers were considered as the main problems of CHECK. Guidelines for improving these matters should be done through making schedules flexible and providing handbook.
5. Ignorant of internal supervision outcomes for school administration considered as the main problems of ACT. Guidelines for improving this aspect should be done by school administrators accepting the supervision outcomes as a data for yearly meritorious salary promotion of school teachers.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	7
2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การนิเทศการศึกษา	8
การนิเทศภายใน โรงเรียน.....	18
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	39
การสร้างเครื่องมือการวิจัยและคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปผล	73
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก	86
ภาคผนวก ข	91
ภาคผนวก ค	95
ภาคผนวก ง	110
ภาคผนวก จ	114
ประวัติย่อของผู้วิจัย	130

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียนที่ครูผู้สอนปฏิบัติงาน	41
2	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ตามความเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน	45
3	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนเตรียมการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน	47
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน	51
5	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน	55
6	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน	59
7	การทดสอบค่าวิกฤตที่ เปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนระหว่าง ความคิดเห็นของครูผู้สอนเพศชายกับเพศหญิง	63
8	การทดสอบค่าวิกฤตที่ เปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนระหว่าง ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะและไม่มีวิทยฐานะ	64
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน	65
10	ปัญหาด้านการวางแผนเตรียมการ การดำเนินการการนิเทศภายในโรงเรียน	66
11	ฉันทามติแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาด้านการวางแผนเตรียมการ การนิเทศภายในโรงเรียน	67
12	ปัญหาด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	
ฉันทมติแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน การนิเทศภายในโรงเรียน	68
14	
ปัญหาด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ...	69
15	
ฉันทมติแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ การนิเทศภายในโรงเรียน	70
16	
ปัญหาด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการการนิเทศภายใน โรงเรียน	71
17	
ฉันทมติแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ การนิเทศภายในโรงเรียน	72
18	
จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนแต่ละ โรงเรียน และและจำนวน แบบสอบถามการวิจัยที่ส่งและได้รับคืนแต่ละ โรงเรียน	92
19	
ค่าดัชนีความสอดคล้องรายชื่อกับเนื้อหาแต่ละด้านสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียน....	111
20	
ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นรายด้านการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	113

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ตามวงจรเดมिंग	21

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาปัจจุบันมีแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ความรู้ สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี การศึกษาหรือนวัตกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทำให้ครูต้องมีการปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้เหมาะสม และทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ที่กำลังเกิดขึ้น การนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการและกระบวนการสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระหว่าง ครูกับผู้นิเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการสอน และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (พรรณทรี โชคไพศาล, 2553, หน้า 23) นอกจากนี้ การนิเทศการศึกษายังมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยพัฒนา ความสามารถของครูผู้สอน ช่วยให้ผู้ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ด้วย ตนเอง ค้นหาวิธีการทำงานด้วยตนเอง มีความศรัทธาในวิชาชีพของตน มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีทักษะในการปฏิบัติงาน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้และ ผลผลิตสื่อการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น และช่วยครูให้สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู จึงเป็นภารกิจหลักของผู้นิเทศ การศึกษา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูนั้น เป็นงานที่ยาก ต้องอาศัยทั้งเวลา และความอดทนที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยจะต้องมีตัวบ่งชี้ให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูไปในทิศทางที่ดีขึ้น (นิพนธ์ ไทยพานิช, 2534, หน้า 1) เป้าหมาย ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน เป็นลักษณะของการปฏิบัติหน้าที่ทำให้การนิเทศ มีความแตกต่างจากการบริหาร กล่าวคือ ในการปฏิบัติงานหากผู้บริหารมุ่งเน้นคุณภาพของผลผลิต แต่อย่างเดียว โดยไม่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานแล้ว การปฏิบัติงานนั้นถือว่าเป็นลักษณะของ “การบริหาร” แต่ถ้าหากผู้บริหารมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานหรือ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ในทางที่ดีขึ้นควบคู่ไปด้วย จะถือว่าเป็นการปฏิบัติงาน ในลักษณะของ “การนิเทศ” โดยเหตุผลนี้ ผู้ที่ทำหน้าที่จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจและ มีความสามารถในการจัดการ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศให้จงได้ นอกจากนี้ การนิเทศการศึกษายังเป็นระบบพฤติกรรมขององค์กร ซึ่งเป็นการทำงานที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการสอน พฤติกรรมการนิเทศถูกกำหนดให้เป็นระบบพฤติกรรมที่ส่งผลต่อระบบ พฤติกรรมการสอนของครูในการรักษาหรือคงไว้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสการเรียนรู้อย่างแท้จริง

กรมวิชาการ (2543, หน้า 1) ได้ตระหนักว่าการปฏิรูปครูเป็นเงื่อนไขความสำเร็จของการปฏิรูปการเรียนรู้ และการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการเรียนรู้มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง เช่น ระบบบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง ศิษยานิเทศก์ และสถาบันการศึกษาท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของครูจะเกิดขึ้น ถ้าต้องการยกระดับในการเรียนของนักเรียน แต่เป็นการดำเนินการที่ยากมาก มีความสลับซับซ้อนเกิดความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียน ยิ่งไปกว่านั้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น จะต้องจัดทำให้ครอบคลุมทั้งโรงเรียน และรวมไปถึงวิธีที่จะเชื่อมสัมพันธ์กับชุมชนในท้องถิ่นและองค์กร (นิพนธ์ ไทยพานิช, 2534, หน้า 3) แม้การนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานานแล้ว และได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงระบบการนิเทศให้มาเป็นลักษณะเพื่อนนิเทศเพื่อน Peer supervision ให้มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือแบบพี่เลี้ยง (Mentor) (สุมนอมรวิวัฒน์, 2547, หน้า 5) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศการศึกษาของระบบการศึกษาไทยยังคงมีปัญหาและอุปสรรคในเชิงปฏิบัติหลายลักษณะ เช่น ผู้บริหารบางคนให้ความสนใจและสนับสนุนงานทางด้านวิชาการน้อยมาก และยังไม่เห็นความจำเป็นของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการนิเทศ การจัดทำเป้าหมาย แผนงาน โครงการ เกี่ยวกับงานนิเทศไม่เด่นชัด และมีการจัดทำน้อยมาก โรงเรียนขาดข้อมูลเพื่อการวางแผนการดำเนินงานการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ขาดแคลน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุนการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน (ซารี มณีศรี, 2538, หน้า 205) สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชณี ขาวพระไพโร (2539, หน้า 194-213) ผลการวิจัยพบปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการนิเทศอย่างแท้จริง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากรภายในโรงเรียน ผู้นิเทศเองไม่มีเวลาเพียงพอที่จะนิเทศการสอน ขาดการนิเทศและติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศการสอน ขาดเครื่องมือในการประเมินที่เชื่อถือได้

นอกจากผู้บริหารไม่ตระหนักถึงการนิเทศภายในโรงเรียนแล้ว ครูในโรงเรียนก็ยังไม่เข้าใจความหมาย วัตถุประสงค์ของการนิเทศ ไม่ยอมรับเทคนิค แนวความคิด เทคโนโลยีใหม่ เพื่อใช้ในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนและการปฏิบัติงานของตน อีกทั้งไม่ศรัทธาในตัวผู้นิเทศภายในโรงเรียน ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน และเวลาในการปฏิบัติการณ์นิเทศของบุคลากรภายในโรงเรียนมีน้อยมาก เพราะบุคลากรมีงานสอนและหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายเป็นประจำอยู่แล้ว

(ชาวี มณีศรี, 2538, หน้า 205) สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชณี ขาวพระไพโร (2539, หน้า 194-213) ได้พบปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนว่า ครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับจากการนิเทศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินุชานัน อูปาตัง (2551, หน้า 153-175) ที่พบปัญหาของการนิเทศภายใน คือ ครูไม่ให้ความสนใจกับกิจกรรมการนิเทศภายใน ครูไม่เต็มใจในการรับหน้าที่ในแต่ละแผนงาน ความร่วมมือของครู และภาระงานที่ได้รับมากเกินไป อีกทั้งมีเวลาไม่เพียงพอ สอดคล้องผลการวิจัยของกำพล วิทยาลัย (2549, หน้า 128-145) ได้พบปัญหาว่า ครูมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ อีกทั้งยังไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในที่เหมาะสมได้ นอกจากนี้ ผลการวิจัยของกนกกร ฉัตรหิรัญเลิศ (2546, หน้า 216-232) ได้พบปัญหาของการนิเทศที่คล้ายกับผลการวิจัยที่ผ่านมา คือ ในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน พบปัญหาเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือของครูผู้สอน ปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน และปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่สนับสนุนการนิเทศภายในที่ไม่เพียงพอ และผลการวิจัยสอดคล้องกับสมานจิต พงษ์สนาม (2542, หน้า 227-241) ซึ่งพบปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน คือ บุคลากรขาดความรู้ทางการนิเทศการศึกษา บุคลากรไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร มีงานที่รับผิดชอบจำนวนมาก ไม่มีเวลาเพียงพอในการดำเนินการนิเทศภายใน มีการปฏิบัติงานที่ไม่จริงจัง คณะกรรมการการนิเทศภายในไม่ได้รับการยอมรับจากคณะครู และในการดำเนินงานยังขาดเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์

จากปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ซึ่งหากต้องการที่จะสร้างโรงเรียนให้เข้มแข็งนั้น จะต้องเกิดขึ้นจากการตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร ครู ชุมชน ผู้ปกครอง ตลอดจนนักเรียนมีความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองตลอดกระบวนการสนับสนุนด้านความรู้ หลักการและทรัพยากร โดยมีแนวทางสร้างโรงเรียนให้เข้มแข็ง คือ สร้างโรงเรียนผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีการบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอนใน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กำหนดปรัชญาของโรงเรียน 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการบนฐานสภาพจริงของโรงเรียน 3) การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ 4) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินคุณภาพของผู้เรียน 6) ปัจจัย-บริบทต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการบริหารจัดการ (สุนน อมรวิวัฒน์, 2546, หน้า 9-10) ในการนิเทศและพัฒนาครูจึงต้องเริ่มที่การสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกันในประเด็นหลักทฤษฎี เช่น การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือผู้เรียนสำคัญที่สุด ที่หลักการอย่างไร ทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ หลักบูรณาการ การพัฒนาหุปัญญา กิจกรรมพัฒนานักเรียน หลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษา การประเมินผลตามการปฏิบัติจริง ทุกฝ่ายจะต้องมีหลักความรู้ จะได้ไม่ตีความไปคนละทาง และไม่เกิดการโต้แย้งโดยไม่จำเป็น ดังนั้น จึงต้องมีเอกภาพในหลักการและมีความหลากหลายในวิธีการ ซึ่งจังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความแตกต่างกันอย่างมาก

ของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน จากคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary national education test: O-NET) ในปีการศึกษา 2557 จากศูนย์ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ การจัดการศึกษา และการนิเทศภายในโรงเรียนที่จัดขึ้นในแต่ละโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี ยังมีความแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาของนักเรียน

จากสภาพของการนิเทศการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา สภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เพื่อศึกษาลักษณะสภาพ ปัญหาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 และเสนอแนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
2. เพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
3. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎี หลักการของหน่วยงานทางการศึกษา และประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนิเทศภายใน แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นที่จะศึกษา ทั้งปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานนิเทศภายใน ได้ดังนี้

- 1.1 ชั้นการวางแผนเตรียมการการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.1.2 กำหนดและแจ้งนโยบายการนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ
 - 1.1.4 เตรียมบุคลากร
 - 1.1.5 วางแผน และจัดทำแผนการนิเทศ

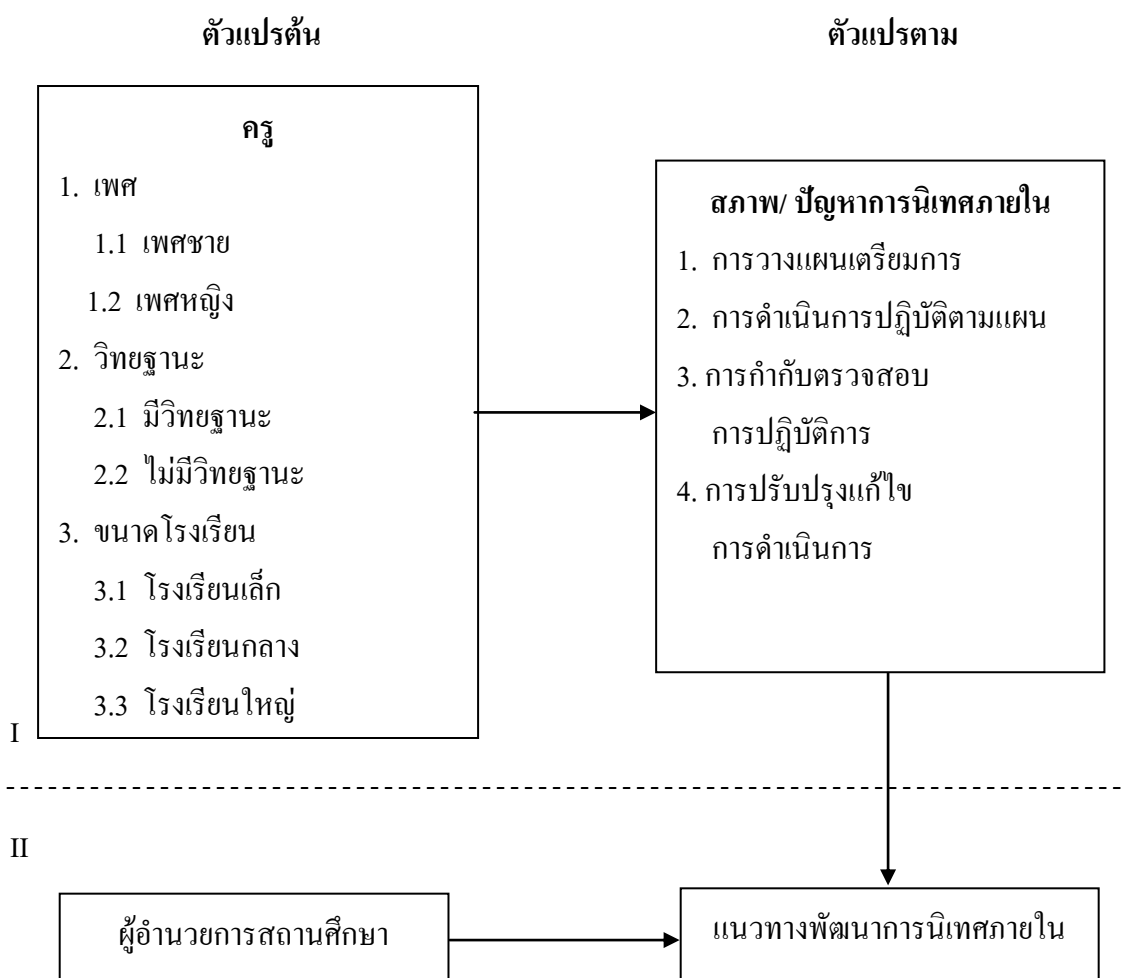
- 1.1.6 เตรียมเครื่องมือการนิเทศ
- 1.1.7 เตรียมการประเมินผลและสรุปการนิเทศ
- 1.2 **ขั้นการดำเนินการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา**
 - 1.2.1 กิจกรรมการนิเทศที่นำมาใช้
 - 1.2.2 การนิเทศ ติดตาม ควบคุมการดำเนินงาน
 - 1.2.3 การสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ดำเนินงาน
- 1.3 **ขั้นการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา**
 - 1.3.1 ประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.3.2 ประเมินผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- 1.4 **ขั้นการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการการนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา**
 - 1.4.1 ปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องในขั้นเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.4.2 ปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องในขั้นดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.4.3 ปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องในขั้นประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ข้าราชการครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 2,807 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 63 โรงเรียน โดยผู้วิจัยสุ่มข้าราชการครูเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามวิทยฐานะของครู ได้จำนวน 315 คน ตามตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยยึด แนวคิด หลักการ และทฤษฎีการนิเทศภายในโรงเรียน แล้วประยุกต์หลักการนิเทศภายในตามกระบวนการการบริหารงานตามวงจรเดมिंग (Deming cycle) ของเดมिंग (Deming, 1986) ที่ประกอบด้วย กระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนเตรียมการ (Plan) การดำเนินการปฏิบัติตามแผน (Do) การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ (Check) และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ (Act) สร้างเป็นแบบสอบถามโดยให้ครูผู้สอนพิจารณา เป็นความคิดเห็น สภาพการดำเนินการ และปัญหาการดำเนินการแต่ละด้าน แล้วนำปัญหาจาก

ความคิดเห็นของครูให้ผู้บริหาร โรงเรียนพิจารณา และเสนอแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายใน แต่ละด้าน โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นกรอบความคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินการการนิเทศภายใน ซึ่งโรงเรียนต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในวิจัยนี้ ผู้วิจัยจำแนกเป็นกระบวนการโดยยึดหลักการดำเนินงานของเดมมิง (Deming, 1986) ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนเตรียมการ การดำเนินการปฏิบัติตามแผน การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการพอสังเขป ดังนี้

1.1 การวางแผนเตรียมการ หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการนิเทศภายใน และการจัดทำแผนการนิเทศการเรียนการสอน

1.2 การดำเนินการปฏิบัติตามแผน หมายถึง การดำเนินการตามแผน การจัดหาอุปกรณ์การสอน การให้คำแนะนำปรึกษา การกระตุ้นการจัดการเรียนการสอนของครู และการจัดทำคู่มือการนิเทศภายใน

1.3 การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ หมายถึง การจัดทำบันทึกการนิเทศ การประชุมชี้แจงครูผู้สอน และการเสนอแนวทางการดำเนินการสอนของครูผู้สอนเป็นรายบุคคล

1.4 การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ หมายถึง การใช้ข้อมูลการนิเทศเพื่ออบรมพัฒนาครูผู้สอน ชี้แจงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการจัดทำแผนการนิเทศและรายงานผลการนิเทศต่อเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูในเขตพื้นที่การศึกษา

2. สภาพการนิเทศภายใน หมายถึง ลักษณะการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน แต่ละด้าน ตามสภาพที่โรงเรียนปฏิบัติได้จริง ซึ่งในวิจัยนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของครูผู้สอน

3. ปัญหาการนิเทศภายใน หมายถึง อุปสรรคและข้อจำกัดที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งในวิจัยนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตามประเด็นเลือกตอบของครูผู้สอน

4. แนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายใน หมายถึง วิธีการและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในแต่ละด้านซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และค้นทามติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ผลดี (Best practice) และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 หมายถึง ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 ให้มีหน้าที่บริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดอุดรธานี

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันการดำเนินการการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และครูผู้สอนอาจนำข้อมูลที่ได้ใช้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการนิเทศภายใน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาและสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเสนอข้อมูลอ้างอิงทางวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 1.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 1.3 หลักการนิเทศการศึกษา
 - 1.4 ระบบการนิเทศการศึกษา
2. การนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.1 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.2 ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.3 กระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.4 บุคลากรและบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 2.5 ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนิเทศการศึกษา

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษาได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2537, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษาครอบคลุมไปถึงกระบวนการทำงาน กระบวนการจัดกิจกรรม และความพยายามร่วมกันของผู้นิเทศการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ซารี มณีสรี (2538, หน้า 22) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องโดยใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2526, หน้า 4) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล และปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า จะปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เกิดความก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ชาญชัย อาจิมสมาจาร (2553, หน้า 5) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของครูและนักเรียน ตลอดจนสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

Good (1959, p. 539) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามที่ผู้นิเทศจะทำให้ครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนที่ตนรับผิดชอบ ในการเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูเกิดการพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้า โดยสามารถเลือกใช้จุดประสงค์ในการสอน สื่อ ระเบียบวิธีสอน และประเมินผลให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง

Glickman (1990, p. 76) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ การดำเนินงานหรือการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลด้านการสอน

สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยยึดหลักประชาธิปไตย มีจุดประสงค์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครู ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน และพัฒนาทางด้านวิชาชีพของครู

2. ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ซารี มณีสรี (2521, หน้า 21-26) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศว่า การนิเทศมุ่งหมายที่จะช่วยให้ครูเป็นครูที่สอนดีขึ้น การนิเทศการศึกษามีความละเอียดลออและซับซ้อนมากกว่าการนิเทศในอาชีพอื่น โดยมีลักษณะ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจอ่องแท้ในวัตถุประสงค์ของการศึกษา และหน้าที่โดยเฉพาะของโรงเรียนที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น

2. ช่วยให้คุณได้เห็นและเข้าใจในความต้องการของเยาวชน และปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชน และช่วยจัดตอบสนองต่อความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุด

3. ช่วยสร้างคุณให้มีลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ ลักษณะของผู้นำที่ดีคือช่วยส่งเสริมความสามัคคีและรู้จักทำงานร่วมกับครู

4. ช่วยเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดีและเข้มแข็ง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยกำลังสติปัญญาอันสูง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

5. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคน แล้วช่วยปรับระดับประกอบให้คุณผู้นั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อย ๆ

6. ช่วยให้คุณพัฒนาการสอนของตน สนับสนุนให้คุณพิจารณาวิธีสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ว่าตรงไหนเข้มแข็งดี และตรงไหนเป็นส่วนอ่อนที่จะต้องแก้ไข

7. ช่วยฝึกครูใหม่ให้เข้าใจงานในโรงเรียน และงานของอาชีพครู

8. ช่วยประเมินผลงานของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็ก ไปตามแนวทางที่ได้ตกลงกันได้

9. เพื่อช่วยให้คุณรู้จักค้นหาจุดลำบาก ในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสม ในการสอนครั้งหนึ่ง ๆ การเรียนรู้ของเด็กในวิชาเดียวกัน ที่ครูสอนอย่างเดียวกันนั้น ย่อมแตกต่างกันเป็นคน ๆ ไป ข้อนี้จึงจำเป็นต้องร่วมกันวางแผนการสอนให้เหมาะสม

10. ช่วยในด้านประชาสัมพันธ์ บอกเล่าและชี้แจงให้ประชากรในท้องถิ่นทราบถึงความเคลื่อนไหวของการศึกษาที่โรงเรียนในท้องถิ่นได้ดำเนินการไปแล้ว

11. ช่วยหยิบยกปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน ที่ทางโรงเรียนไม่สามารถจะแก้ไขได้ โดยลำพัง เสนอข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่จะแก้ไขให้ลุล่วงไป

12. ช่วยป้องกันให้คุณพ้นจากการถูกใช้งานจนเกินขอบเขต และช่วยป้องกันครูจากการถูกตำหนิติเตียน หรือถูกลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม

ซารี มณีสรี (2538, หน้า 26) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศไว้อย่างสรุปว่า

1. เพื่อช่วยครูให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตร และให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. เพื่อช่วยให้คุณได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของนักเรียน

3. เพื่อให้การช่วยเหลือในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น

4. เพื่อรักษา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ

5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการแก่สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรองทอง จิระเชชากุล (2550, หน้า 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1 เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการการนิเทศของสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติการนิเทศได้

1.2 เพื่อพัฒนาความสามารถของครู

1.3 เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้

1.4 เพื่อให้ครูเกิดความงอกงามทางวิชาชีพ

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน ในเรื่องต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้สถานศึกษามีแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการ เน้นทักษะกระบวนการคิด

2.4 เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู

2.5 เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.6 เพื่อพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้

2.7 เพื่อให้การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ชาญชัย อาจิมสมาจาร (2553, หน้า 11-17) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า

1. ก่อให้เกิดภาวะผู้นำ ถ้าต้องการให้การนิเทศการศึกษาเกิดประสิทธิผล จำเป็นจะต้องให้คนใดคนหนึ่ง หรือหลายคนมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการจูงใจหมู่คณะที่มีความสนใจตรงกัน ให้มีประสบการณ์การศึกษาจนถึงที่สุดเพื่อให้เกิดกระบวนการทางการศึกษาที่มีประสิทธิผลต่อเด็กมากที่สุด

2. การรวบรวมนโยบาย การศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนา ความเจริญงอกงามของแต่ละคน เพื่อให้ตอบสนองต่อสังคมตามระบอบประชาธิปไตย จึงต้อง

รวบรวมนโยบายที่แน่นอน ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตลอดจนการวางแผนที่เหมาะสมขึ้น เพื่อให้บรรลุ นโยบาย และเป้าหมายดังกล่าว

3. ศึกษาถึงสภาพการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาจะต้องตรวจสอบว่า ความเจริญงอกงามและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน อยู่ในขั้นที่น่าพอใจหรือไม่ต่อเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ทุกคนซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องได้ตั้งขึ้น

4. ปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน การเรียนการสอนจะต้องสัมพันธ์กับธรรมชาติและ ความต้องการของผู้เรียน ซึ่งโปรแกรมการปรับปรุงหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จจะต้องก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในสิ่งสำคัญในตัวบุคคล และภายในหน่วยงานที่จัดให้มีการเรียนการสอน

5. การปรับปรุงบุคลากร การปรับปรุงตัวครูนั้นจะส่งผลไปถึงการจัดการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญ

6. ปรับปรุงมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาและการรักษามนุษยสัมพันธ์อันดีไว้ระหว่าง บุคลากรทางการศึกษาทุกคน เป็นการยอมรับนับถือความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลอื่น ตลอดจน ยอมรับในความเสมอภาคของโอกาสต่อการร่วมงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

7. การปรับปรุงปฏิสัมพันธ์ของหมู่คณะ การศึกษาเป็นเรื่องของความร่วมมือของ หมู่คณะ เป็นหน้าที่ของการศึกษาที่จะก่อให้เกิดและรักษาไว้ซึ่งความร่วมมือ จะทำให้ผู้ปฏิบัติงาน ทุกคนทำคุณประโยชน์ให้กับการทำงานของหมู่คณะได้มากที่สุด

8. ปรับปรุงผลผลิตทางการศึกษา การนิเทศการศึกษาจะต้องดำเนินการประเมินค่าว่า ความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้มีความประสบความสำเร็จเพียงไร ผลของการศึกษาอยู่ห่างจากระดับ ที่ตั้งไว้มากหรือไม่ ตรวจสอบหาจุดเด่น จุดด้อย และพิจารณาเพื่อหาทางแก้ไข

9. ปรับปรุงการนิเทศการศึกษา การนิเทศการศึกษาจะประสบผลสำเร็จมากเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าผลของการจัดการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ดังนั้น ผลของการนิเทศ การศึกษาจึงสามารถเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และนำมาปรับปรุงพัฒนาวิธีการนิเทศ ให้ดียิ่งขึ้น

กำพล วิลาลัย (2549, หน้า 14) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีความรู้และทักษะ ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง ตลอดจนพลังงานที่จำเป็นในวิชาชีพครู ส่งผลให้นักเรียน เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามความมุ่งหมายของ การศึกษา

วรรณพิศา พุกขมาศ (2553, หน้า 16) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนไม่ใช่ การประเมินหรือตัดสินการสอนของครู ไม่ใช่การบังคับหรือจับผิด แต่มุ่งให้ความช่วยเหลือครู

โดยตรงให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ดีขึ้น เป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ครูทำงานร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนบรรลุตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่ได้เน้นที่ตัวนักเรียนโดยตรง

สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา คือ การพัฒนาครูให้มีคุณภาพ เพื่อที่จะส่งผลต่อการศึกษาที่ครูเป็นผู้จัดขึ้น ด้วยวิธีการและกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ครูได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน รวมถึงการพัฒนาทางด้านอาชีพของตน ทั้งยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูอีกด้วย

3. หลักการนิเทศการศึกษา

สมาคมศึกษานิเทศก์ (2527, หน้า 12) กล่าวว่างานนิเทศการศึกษานี้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติการสอนหรือครู ผู้นิเทศการศึกษาจึงเป็นบุคคลแรกที่ทำงานร่วมกับครูในการที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์การ การปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและคณะบุคคลเช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ในเรื่องของคนและองค์การ และต้องใช้ความสามารถในการจัดการ ซึ่งนับได้ว่าเป็นวิชาการแขนงหนึ่งของผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ทักษะ ในเรื่องนี้เพียงพอ ซึ่งต้องมีความรู้ 4 ประการ คือ ความรู้ในเรื่องการจัดการ พฤติกรรมมนุษย์ หลักสูตรและการสอน การพัฒนาองค์การ และมีทักษะ 4 ประการ คือ ทักษะทางเทคนิค ทักษะในการครองงาน ทักษะทางการศึกษา และทักษะในทางสร้างความคิด และในการปฏิบัติงานจะต้องยึดหลัก ดังนี้

1. หลักสภาพผู้นำ คือ การใช้อิทธิพลของบุคคลทำให้บรรลุเป้าประสงค์
 2. หลักความร่วมมือ คือ การรวมพลังเพื่อเหตุผลร่วมกัน
 3. หลักการเห็นใจ คือ การคำนึงถึงบุคคลอื่นในทางที่ดี
 4. หลักการสร้างสรรค์ คือ การใช้พลังในการผลิตหรือมีความคิดใหม่ ๆ
 5. หลักบูรณาการ คือ การรวมสิ่งที่อยู่กระจัดกระจายให้เข้าสู่ภาวะสมบูรณ์
 6. หลักมุ่งชุมชน คือ การแสวงหาปัจจัยมาปรับปรุงชุมชนให้ดีขึ้น
 7. หลักการวางแผน คือ การวิเคราะห์และหาทางแก้ไขปัญหาในอนาคต
 8. หลักยึดหยุ่น คือ การจัดที่พร้อมอยู่เสมอที่จะสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป
- กรองทอง จิระเชษฐกุล (2550, หน้า 5) กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามขั้นตอน
2. กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือ

ผู้บริหารสถานศึกษา

3. การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับความต้องการ/ จำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน

เขาวพา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 112) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกระบวนการประชาธิปไตย เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ ขณะเดียวกันก็มุ่งส่งเสริมความคิดริเริ่ม การช่วย และส่งเสริมความคิดอย่างเสรีให้แก่ครูในการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาของตนเอง ให้สามารถนำตนเองได้ แทนที่จะคอยรับคำแนะนำช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้น ผู้นิเทศการศึกษาไม่ว่าจะเป็นศึกษานิเทศก์หรือใครก็ตาม ถือว่าการนิเทศการศึกษาก่อให้เกิดอิทธิพลมากกว่าการใช้อำนาจหน้าที่ คำว่า อิทธิพล หมายถึง การส่งเสริมให้บุคคลมีการกระทำ เจตคติ ความสนใจ และนิสัย อันจะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ โดยอาศัยการศึกษา การสื่อสาร การฝึกอบรม การประเมินผล และการกำหนดมาตรฐาน เหล่านี้ ถือว่าเป็นเครื่องมือของการใช้อิทธิพล ส่วนการใช้อำนาจหน้าที่นั้น หมายถึง อำนาจในการสั่งการที่มีลักษณะเป็นการบังคับให้กระทำตามความรับผิดชอบ และภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ ตามสายแห่งการบังคับบัญชา การใช้อำนาจหน้าที่มีสภาพเป็นการบังคับให้บุคคลต้องยอมรับที่จะมีพฤติกรรมตามที่แนะนำโดยปราศจากการไตร่ตรองและการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติเอง

ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2537, หน้า 10-13) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษากว่า หลักการนิเทศการศึกษามีพื้นฐานมาจากปรัชญาการดำเนินชีวิตและวิธีการแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะ คือ เป็นปรัชญาชีวิตแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีลักษณะเป็นตัวแทนของคุณค่า ศักดิ์ศรี เสรีภาพของแต่ละบุคคล เชื่อในความเสมอภาคของทุกคน ในการพัฒนาตนเอง มีจุดมุ่งหมายในการทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม ทั้งยังมีลักษณะเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการที่สังเกตข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่แล้วสร้างเป็นกฎ โดยอาศัยการวิเคราะห์ที่เป็นระบบ จากนั้น จึงสร้างกฎที่เชื่อถือได้ และมีความเที่ยงตรง กล่าวคือ หลักการนิเทศการศึกษาจะต้องอาศัยวิชาปรัชญาและวิชาวิทยาศาสตร์ ปรัชญานำไปสู่การรวบรวมนโยบาย แผน เป้าหมาย และค่านิยมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหา และการนำไปสู่ข้อยุติที่ได้ทดลองและเชื่อถือได้ ทั้งปรัชญาและวิทยาศาสตร์จะนำไปสู่ทฤษฎีที่สามารถยืดหยุ่นได้ และได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาที่ดีไว้ดังนี้

1. หลักการนิเทศการศึกษาจะต้องสัมพันธ์กันกับการบริหาร การบริหารนอกจากจะให้บริการในสิ่งต่าง ๆ แล้ว ยังจัดให้มีอาคาร เครื่องมือด้วย ซึ่งเหล่านี้ คือ ส่วนหนึ่งเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน และการปรับปรุงการเรียนการสอน การบริหารและการนิเทศการศึกษาก็ได้ว่าแยกออกจากกันไม่ได้ ทั้งสองสิ่งจะต้องประสานและรวมกันในการทำหน้าที่ต่อระบบการศึกษา

2. การนิเทศการศึกษาคควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา หมายความว่า นโยบาย แผน ค่านิยม และความหมายของการนิเทศการศึกษาคควรถูกกำหนดโดยแนวทางของปรัชญา คือ การตั้งอยู่บนขอบข่ายของค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคม ทรัพยากรและความพอใจของชุมชน

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ กิจกรรม แผน วิธีการ และเทคนิคต่าง ๆ ควรตั้งอยู่บนเจตคติ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การนิเทศการศึกษาควรเน้นในเรื่องของการทดลอง การสังเกต การวินิจฉัย และความเชื่อถือได้ การนิเทศการศึกษาควรใช้การค้นพบทางการวิจัยข้อทดสอบที่เป็นมาตรฐาน และการวิเคราะห์สถิติ

4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาควรเป็นเรื่องของความร่วมมือ ซึ่งทุกคนมีสิทธิ์ที่จะทำประโยชน์ให้ได้ สิทธิในการร่วมมือในการเลือกอุปกรณ์ และวิธีสอนเป็นสิทธิของครูทุกคน ให้โอกาสอย่างเต็มที่ในการอภิปราย การแสดงทรรศนะ และความคิดเห็นอย่างเสรี มีความเชื่อว่าทุกคนมีเหตุผล

5. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกคนแสดงออกได้อย่างเสรี โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการอภิปรายเพื่อแก้ไขปัญหา เพื่อทำให้เป้าหมายของหน่วยงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยมีประสิทธิภาพ

6. การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า หมายความว่า การนิเทศการศึกษาจะต้องมุ่งไปที่การส่งเสริมความเจริญของงานของนักเรียนและครู และให้นักเรียนและครูไปปรับปรุงสังคมอีกต่อหนึ่ง การนิเทศการศึกษาจึงควรมีขั้นตอนและเป็นระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตทางการศึกษาที่ดีกว่า

7. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิชาชีพ การนิเทศการศึกษาถือเป็นการบริการอย่างหนึ่ง ซึ่งจะต้องมีการประเมินผลตัวเองในด้านเป้าหมาย และจุดมุ่งหมาย ผลของการประเมินควรใช้เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับความเจริญของงานมากกว่าเป็นแนวคิดในการจับผิด ซึ่งศึกษานิเทศก์นอกจากจะมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพแล้ว ยังต้องปรับปรุงตัวเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ การนิเทศการศึกษาจึงควรเป็นการส่งเสริมความเจริญของงานทางวิชาชีพ พัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอน และก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ซารี มณีศรี (2538, หน้า 27-28) กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาว่า ในการจัดการศึกษานั้น เราจะต้องให้ความสำคัญแก่คุณภาพการศึกษา ซึ่งรวมเป็น 3 ส่วน คือ 1) คุณภาพทางร่างกาย ต้องมีสุขภาพอนามัยที่ดี เจริญเติบโตตามวัย เสริมสร้างสุขนิสัยการออกกำลังกาย การพักผ่อน การบริโภคอาหารที่ดี 2) คุณภาพทางจิตใจ ด้านความประพฤติและคุณธรรม ซึ่งต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ และ 3) คุณภาพด้านสติปัญญา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต้องเอาใจใส่เช่นเดียวกัน เพราะผลสัมฤทธิ์ในการเรียนย่อมขึ้นอยู่กับนักเรียน ซึ่งได้เสนอการนิเทศการศึกษาจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษาได้ประสบผลสำเร็จในการช่วยครู นักเรียน และโรงเรียน ให้เป็นครู นักเรียน และโรงเรียนที่มีคุณภาพ โดยได้เสนอหลักการนิเทศไว้ว่า

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู อาจทำได้โดย

- 1.1 จัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ เพื่อให้ครูได้ทราบหลักวิธีการสอนทั่วไป
- 1.2 พัฒนาหลักวิชาความรู้ ใช้เทคนิควิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ
- 1.3 มีความเชื่อมั่นในการสอน มีประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน
- 1.4 พัฒนาทัศนคติในการทำงาน ให้อยู่ในเกณฑ์ดี
- 1.5 ปรับปรุงแบบประมวลการเรียนการสอน โครงการสอน จัดให้มีกิจกรรมเสริม

หลักสูตร อันเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน

- 1.6 จัดทำวัสดุอุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ ทั้งที่ทำได้ภายใน โรงเรียนและในท้องถิ่น
- 1.7 เข้าใจเทคนิคการประเมินผล ช่วยให้มีประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือ

ประเมินผลชนิดต่าง ๆ สรุปการวัดผล และวางแผนช่วยเหลือผู้เรียนล้าหลัง

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

- 2.1 ครูใหญ่เป็นผู้นำด้านวิชาการ มากกว่าที่จะเป็น โดยตำแหน่ง
- 2.2 ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ครูได้ใช้ความสามารถเพื่อปรับปรุง

การเรียนการสอนของเด็กให้ดีขึ้น

- 2.3 เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระ กระตุ้นให้มีความคิดริ มีส่วนร่วมในการวางแผน

นโยบาย

- 2.4 อำนาจหน้าที่ เป็นอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มเพื่อผลประโยชน์

ของหมู่คณะ

- 2.5 ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2.6 อำนาจยอมเปลี่ยนแปลงตามครรลองคลองธรรม ทุกคนมีโอกาสที่จะเป็นผู้นำ

หากมีความสามารถ

- 2.7 ความร่วมมือกันระหว่างครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ คือ การช่วยแก้ปัญหา

ด้านการเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริมสร้างสรรค์

- 3.1 ควรหลีกเลี่ยง การบังคับ การปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน การกะประเมินค่า เข้มงวด

ตรวจตรา จัดมาตรฐาน และพิธีรีตอง

- 3.2 สร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายามคิดหาวิธีทำงานแบบใหม่ ๆ และครูอยากจะทำ

สร้างสรรค์ หากเขารู้สึกมีความมั่นคงพอ

- 3.3 ปล่อยให้ครูได้คิดสร้างสรรค์ตามสติปัญญาของแต่ละคน

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน
 - 4.1 งานนิเทศและงานพัฒนาหลักสูตรไม่แยกกัน
 - 4.2 การนิเทศเกี่ยวข้องกับปัญหาของการใช้หลักสูตร การพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวางแผนพัฒนาหลักสูตร
5. การนิเทศคือการสร้างมนุษยสัมพันธ์
 - 5.1 ยอมรับนับถือบุคคลอื่น เป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์
 - 5.2 เห็นอกเห็นใจคนอื่น ตรงไปตรงมา
 - 5.3 หาโอกาสให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรไมตรีกับคนอื่น
6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ
 - 6.1 ขวัญกำลังใจของครูสูง ย่อมทำให้การสอนดีไปด้วย
 - 6.2 สัมฤทธิ์ผลการเรียนของนักเรียน ขึ้นอยู่กับขวัญของครูที่ให้ขวัญกำลังใจของครูดี การเรียนของเด็กจะดีตามไปด้วย
 - 6.3 ครูเหมือนวิชาชีพอื่น คือ ต้องการการได้รับการยกย่องชมเชยการบำรุงขวัญ
 - 6.4 กิจกรรมบางอย่างต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะด้าน ไม่ควรขอร้องให้ครูทำในสิ่งที่เขาไม่สามารถทำได้
 - 6.5 ไม่ขอร้องให้ครูทำในสิ่งที่ แม้ตัวเองก็ไม่ปรารถนาที่จะทำ
7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่าง ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเฉพาะในชนบท
 - 7.1 ศึกษาและวางแผน เพื่อทราบความต้องการและปัญหาในชุมชนชนบท
 - 7.2 ช่วยเหลือเร่งเร้าครู ให้สำรวจการใช้แหล่งทรัพยากรในชนบทให้เกิดประโยชน์
 - 7.3 ร่วมมือกับผู้นำในชนบทในการวางแผนปรับปรุงโรงเรียนและชุมชน
 - 7.4 ช่วยครูในการพัฒนาหลักสูตรให้เข้าสภาพของชนบท ปรับปรุงเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับเด็กในชนบท
 - 7.5 ส่งเสริมให้ครูจัดแสดงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสาธิตทางการเกษตร สัปดาห์ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

จินหะนัน อุปาทั้ง (2551, หน้า 26) กล่าวว่า หลักการ นิเทศภายในโรงเรียน เป็นการดำเนินงานที่เป็นระบบชัดเจนและต่อเนื่องมีการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจระหว่างบุคลากรในโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตย และเกิดการยอมรับระหว่างผู้ร่วมงานด้วยกันเพื่อเป็นการช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ในการสอนและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกเดือนให้เต็มศักยภาพ โดยเป็นไปตามหลักสูตรของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษาต้องตั้งอยู่บนฐานของปรัชญาความเป็นจริง วัฒนธรรม ความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีอิสระที่คิดสร้างสรรค์ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และมีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ในการนิเทศที่พิสูจน์ได้ชัดเจน และเป็นธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครู นักเรียน และ โรงเรียน ให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งในการดำเนินการนิเทศการศึกษา จะต้องอาศัยความมีมนุษยสัมพันธ์ เพื่อสร้างไมตรีที่ดีต่อกันทั้งระหว่างผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ รวมไปถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

4. ระบบการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศการศึกษา สามารถจำแนกระบบของการนิเทศการศึกษา โดยใช้ผู้นิเทศ เป็นเกณฑ์ ได้ 2 ประเภท คือ

1. การนิเทศภายนอก คือ การนิเทศการศึกษาที่เกิดจากบุคลากรจากหน่วยงานภายนอก โรงเรียน ซึ่งได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ยกตัวอย่างเช่น การประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป., หน้า 6) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เห็นความสำคัญ ของการจัดการศึกษา จึงกำหนดไว้ในหมวด 4 มาตราที่ 22-30 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545, หน้า 13-17)

2. การนิเทศภายในโรงเรียน คือ การนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการโดยบุคลากรภายใน โรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะกรรมการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ดำเนินการนิเทศกันเองภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน

1. ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

กรองทอง จิระเดชากุล (2550, หน้า 4) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียนว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ให้เต็มตามวัยและศักยภาพ หรือการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน และครูภายในโรงเรียนนั้น ในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

กิติมา ปรีดีดิลก (2532, หน้า 306) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในว่า การนิเทศภายในเป็นการนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศอาจเป็นผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น โดยการนิเทศภายในจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ต้องยึดหลัก 4 ประการ คือ การพัฒนาคน การพัฒนางาน การประสานความสัมพันธ์ และการสร้างขวัญกำลังใจ

ชารี มณีศรี (2538, หน้า 201) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนาครูให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

จินหนาน์ อุปาทั้ง (2551, หน้า 15) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันภายในโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรภายในโรงเรียน ได้มีการพัฒนาปรับปรุง การจัดการกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น เกิดคุณภาพการศึกษาของนักเรียนและความก้าวหน้าทางวิชาชีพของบุคลากร

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน ทั้งผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายใน และครูภายในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น

2. ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน

สมาคมศึกษานิเทศก์ (2527, หน้า 8) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เหตุที่จำเป็นต้องมีการนิเทศนั้น เป็นเพราะ กระบวนการเปลี่ยนแปลงเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงต้องเปลี่ยนไปให้สอดคล้องด้วย

กรองทอง จิระเชษฐกุล (2550, หน้า 4) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
2. ปริมาณศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา
3. บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปัญหามากที่สุด

4. บรรยากาศในการนิเทศเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง

ชารี มณีศรี (2538, หน้า 201-202) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เหตุผลและความจำเป็นในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. เนื่องจากการเพิ่มจำนวนของโรงเรียนอย่างรวดเร็ว จึงทำให้การนิเทศมีไม่ทั่วถึง จึงจำเป็นต้องให้มีการนิเทศกันเองภายในโรงเรียน

2. ปัจจัยทางการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งจะต้องมีการประสานงานระหว่างชุมชน จึงต้องบริหารเวลาเพื่อชุมชน จึงต้องมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน โดยไม่รอหรือหวังพึ่งผู้อื่น บุคลากรภายในโรงเรียนจึงต้องช่วยกันให้เกิดความพัฒนาขึ้น

3. เพื่อให้เกิดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

4. เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน คำนึงถึงค่าคุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ความประพฤติ และเป็นแบบอย่าง

5. การปรับปรุงด้านวิชาการในโรงเรียน ซึ่งในโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีสภาพบริบท ที่แตกต่างกัน มีข้อจำกัดต่างกัน การที่คนภายในที่รู้ดีว่าคนภายนอกจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาได้ เร็วยิ่งขึ้น

6. การนำปัญหาทั้งด้านหลักสูตร อุปกรณ์ สื่อ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ภายใน โรงเรียนเป็นตัวเร่งที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

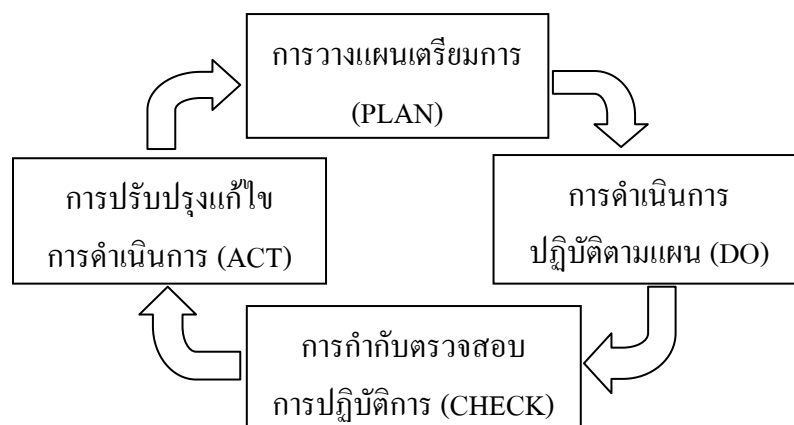
สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียน ซึ่งเกิดจากคนภายในซึ่งทราบปัญหา ปัจจัย และข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ควรพัฒนา หากมีความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนแล้วย่อมทำให้เกิดการพัฒนาของการศึกษา ของโรงเรียนอย่างแน่นอน

3. กระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียน

กระบวนการในการนิเทศการศึกษา หมายถึง แบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่จัดลำดับ ใ้ไว้อย่างต่อเนื่อง เป็นระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้ชัดเจน มีเหตุผลและ สามารถดำเนินการได้ โดยมีนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอกระบวนการในการนิเทศไว้ หลายท่าน แต่ในที่นี้ขอนำเสนอกระบวนการนิเทศที่สำคัญ ดังนี้

กระบวนการนิเทศโดยใช้วงจรของเดมिंग (Deming cycle) (Deming, 1986, pp. 23-24) หรือโดยทั่วไปนิยมเรียกกันว่า P-D-C-A มาใช้ในการดำเนินการนิเทศการศึกษา โดยมีขั้นตอน ที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนเตรียมการ (P-Plan)
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน (D-Do)
3. การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ (C-Check)
4. การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ (A-Act)

ภาพที่ 2 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ตามวงจรเดมिंग

การวางแผนเตรียมการ (P-Plan)

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526, หน้า 105-115) กล่าวถึงกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียน ขั้นการเตรียมการ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน
2. การวางแผนกำหนดทางเลือกการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

3. การสร้างสื่อและเครื่องมือตลอดจนพัฒนาวิธีการต่าง ๆ ที่จะใช้ในการนิเทศการวางแผน เป็นการพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการหรือพึงประสงค์ในอนาคต ซึ่งรวมถึงการกำหนดทางเลือกแนวทาง วิธีปฏิบัติ รายละเอียด ขั้นตอนการทำงานอย่างมีระบบ ที่สะดวกแก่การปฏิบัติ และเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีโครงการปฏิบัติงานเป็นตัวแสดงยุทธวิธีในการปฏิบัติ

ซารี มณีศรี (2538, หน้า 203) ได้กล่าวถึง กระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนเตรียมการ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ชั้น คุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน การสำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การจัดอันดับกำหนดทางเลือกการแก้ปัญหาและดำเนินการตามความต้องการ

2. การวางแผนนำเอาทางเลือกในขั้นที่ 1 มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมโดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผลวัตถุประสงค์ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนดำเนินงานระยะเวลาสถานที่งบประมาณการประเมินและผลที่คาดว่าจะได้รับ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532, หน้า 227) กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนเตรียมการว่าจะต้องมีการวางแผนจากการคิด และมีการตั้งวัตถุประสงค์ การคาดการณ์ล่วงหน้า การกำหนดตารางงาน การค้นหาวิธีปฏิบัติงาน และการวางโปรแกรมงาน นอกจากนี้ ยังต้องจัดทำโครงการ โดยมีการตั้งเกณฑ์มาตรฐาน มีการรวบรวมทรัพยากร ที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ เกิดความสัมพันธ์กันในแต่ละขั้น มีการมอบหมายงาน ประสานงาน กระจายอำนาจหน้าที่ สร้างโครงสร้างการทำงานขององค์กร และพัฒนานโยบายในการนิเทศ

วรรณพิศา พุกขมาศ (2553, หน้า 49) กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนเตรียมการว่า จะต้องมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายใน มีการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลตามความจำเป็นและเร่งด่วน และกำหนดเป้าหมายและทางเลือกในการปฏิบัติงาน จัดตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนและจัดทำแผนงาน/โครงการ

สรุปได้ว่า การวางแผนเตรียมการในการนิเทศ จะต้องมีการจัดทำโครงสร้างการดำเนินการนิเทศภายใน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดทำโครงการ พัฒนาแผนการนิเทศภายใน และเป็นผู้ที่รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นผู้จัดประชุมชี้แจงขั้นตอนกระบวนการ แนวทางในการดำเนินการนิเทศภายในให้ครูได้รับทราบ และเตรียมพร้อมในการรับการนิเทศ

การดำเนินการปฏิบัติตามแผน (D-Do)

ชารี มณีศรี (2538, หน้า 203) ได้กล่าวถึง กระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนว่า เป็นขั้นลงมือตามแผนหรือโครงการนิเทศที่กำหนด โดยคำนึงและการนิเทศเทคนิคทักษะสื่อและเครื่องมือพิเศษ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจ รวมถึงการเสริมแรงให้กำลังใจช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2537, หน้า 17) ได้กล่าวถึง กระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนว่า ประกอบด้วย การปฏิบัติงานใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้นิเทศลงมือปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ

2. การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ชั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาตามกำหนดเวลาและมีประสิทธิภาพสูง

3. การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้การบริการสนับสนุนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532, หน้า 227) ได้กล่าวถึง กระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนว่า เป็นการตัดสินใจในการปฏิบัติการนิเทศภายใน มีการคัดสรรบุคคลที่ทำการนิเทศภายใน จูงใจให้มีกำลังใจคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ให้คำแนะนำ ส่งเสริม และกระตุ้นให้มีความตั้งใจ เกิดนวัตกรรมใหม่ จากการเอื้อให้เกิดความสะดวกในการนิเทศภายใน

ชารี มณีศรี (2538, หน้า 203) ได้กล่าวถึง กระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนว่า เป็นขั้นลงมือทำตาม โครงการนิเทศที่กำหนดหลัก โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจ รวมทั้งการเสริมแรงให้กำลังใจช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526, หน้า 134) ได้กล่าวถึงกระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนว่า เป็นการนำเครื่องมือที่สร้างไว้แล้วไปใช้ตามโครงการ ในที่นี้คือ จัดชุดฝึกอบรมไปให้ครูใช้ซึ่งอาจจะทำพร้อมกันทั้งหมด หรือแยกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม หลังจากนั้น จึงเก็บข้อมูลจากการใช้เครื่องมือ ซึ่งอาจจะต้องใช้กระบวนการในการสร้างสื่อ เพื่อสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกขั้นตอนหนึ่งด้วย

สรุปได้ว่า การดำเนินการปฏิบัติตามแผน คือ การดำเนินงานของคณะกรรมการนิเทศ ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในขั้นการวางแผนเตรียมการ เช่น คณะกรรมการการนิเทศภายใน เข็มชมห้องเรียน รับฟังและสังเกตการสอนรายวิชาของครูตามปฏิทินการปฏิบัติงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอน สรุปผลการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครูผู้สอนในรายวิชาได้รับทราบ จัดประชุมปฏิบัติการประเด็นปัญหาจากการนิเทศ ประสานงานกับฝ่ายบริหาร จัดหาอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ประชุมกระตุ้นให้มีทัศนคติที่ดี ตระหนักถึงและให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน และมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในเพื่อให้ครูได้ศึกษาและเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ (C-Check)

ชารี มณีศรี (2538, หน้า 203) ได้กล่าวถึง กระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการว่าการประเมินผล ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศ ตามโครงการที่กำหนดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การประเมินความคิดเห็นกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนรวมผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

วรรณพิศ พุกขมาศ (2553, หน้า 30-32, 43) กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายใน ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติกรว่า จะต้องมีการประชุมชี้แจงคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ กำหนดวิธีการเลือกกิจกรรมนิเทศมาใช้ในการดำเนินงานนิเทศภายใน มีการกำกับ ติดตามการดำเนินการนิเทศภายใน และมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ดำเนินงาน การตรวจสอบเป็นการประมาณค่าการดำเนินงานว่า เค้น ดีหรือไม่ดี อย่างไร โดยเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่คาดหวังไว้กับสิ่งที่ทำได้จริง หากไม่ดีต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งขั้นนี้ทำให้ทราบว่าสภาพการดำเนินงานเป็นไปได้ดีแค่ไหน ซึ่งผลการประเมินเป็นไปในการพัฒนามากกว่าการจับผิด

สมานจิต พงษ์สนาม (2542, หน้า 48-49) กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายใน ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติกร ว่าจะต้องมีการติดตามและการประเมินผลการดำเนินการนิเทศ การสอน มีการติดตามการดำเนินการ ด้วยวิธีประชุมปรึกษาหารือ และประเมินผลการดำเนินการเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือแผนปฏิบัติงาน การประเมินผลมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. ตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการ
2. พิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการว่ามีมากน้อยเพียงใด
3. พิจารณาว่าโครงการที่ได้ดำเนินไปแล้ว ได้ผลตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่
4. ทำให้ผู้บริหารได้ทราบผลการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ดำเนินการส่งเสริมจุดเด่นและ

พัฒนาจุดด้อยในโครงการอย่างทันที่

การประเมินโครงการจัดทำขึ้นเพื่อ ประเมินโครงการไปปรับปรุงการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และนำผลการประเมินนั้นเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ในการประเมินโครงการควรเลือกใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบผลงาน
2. การตรวจสอบความสอดคล้องในการดำเนินงานตามโครงการ
3. พิจารณาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการ
4. พิจารณาคุณภาพและปริมาณงานที่ปรากฏ
5. พิจารณาเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
6. พิจารณางบประมาณที่ใช้ในโครงการ

การประเมินโครงการจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเริ่มทำโครงการ
2. การประเมินผลระหว่างการดำเนินการ
3. การประเมินผลหลังการดำเนินการ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526, หน้า 144-150) กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายใน ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการว่า จะต้องมีการกำหนดรูปแบบของการประเมินติดตามไว้ก่อน ในขั้นวางแผนเตรียมการว่าจะใช้รูปแบบใด เมื่อนำไปประเมินติดตามแล้ว นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติต่าง ๆ เช่น หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความกระจาย ค่าความแตกต่าง และนำค่าเหล่านั้นเทียบกับเกณฑ์ที่มีอยู่ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้ว จึงประเมินค่า หรือตีค่าออกมาในเชิงคุณภาพว่าดีมากน้อยเพียงใด เป็นที่พอใจหรือไม่ อยู่ในระดับใด มีจุดอ่อนจุดเด่นในแง่ไหนอย่างไร และนำเสนอรายงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

1. รายงานแบบประมวลผลจากการวัดและประเมิน ให้เห็นในรายละเอียดของคะแนน และข้อสรุปในการประเมินที่ได้
2. รายงานตามแบบฟอร์มเพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานให้ทราบถึง ผลการประเมินที่ได้ อาจเป็นการรายงานในระยะต่าง ๆ
3. รายงานประเมินโครงการในรายละเอียด แต่ละโครงการ คือ เสนอรายละเอียดต่าง ๆ จากการประเมิน ซึ่งอาจได้แก่หัวข้อดังนี้
 - 3.1 เสนอการประเมินสภาพแวดล้อมและโครงการ
 - 3.2 เสนอการประเมินทรัพยากรหรือปัจจัยเบื้องต้น
 - 3.3 เสนอการประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน
 - 3.4 เสนอการประเมินผลที่ได้รับ
 - 3.5 ข้อสรุปการประเมินผลโดยส่วนรวม

สรุปได้ว่า การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ จะมีการดำเนินการ โดยคณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติการนิเทศ มีเอกสารการประเมินการนิเทศภายในซึ่งผลของการประเมินเป็นที่ยอมรับของครูผู้สอน ในการปฏิบัติการนิเทศของครูบรรรยากาศของการเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์และเป็นกัลยาณมิตร และผู้บริหาร โรงเรียนมีส่วนร่วมในการนิเทศตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ซึ่งครูผู้รับการนิเทศเองต้องมีการเตรียมพร้อมในการรับการนิเทศ ผลการนิเทศนำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อที่จะนำไปพัฒนาต่อไป

การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ (A-Act)

กนกกร ฉัตรหิรัญเลิศ (2546, หน้า 60-67) กล่าวถึง กระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการว่า โรงเรียนจะต้องมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ก่อนการดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ หลังการดำเนินการ และประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน สรุปรายงานผลในรูปแบบของแฟ้มรายงาน มีการนำผลสรุปโครงการไปใช้ในการแก้ไขและพัฒนา มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลสรุปโครงการ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ (2526, หน้า 142) กล่าวถึง กระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการปรับปรุง
แก้ไขการดำเนินการว่ามีขั้นตอนดังนี้

1. มีการพบปะ ประชุม ทบทวนปฏิบัติงานตามขั้นตอน และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ของแต่ละบุคคลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพตลอดเวลาและเพื่อให้
ความช่วยเหลือ เมื่อเกิดปัญหาอุปสรรคหรือการเปลี่ยนแปลงขึ้นในบางจุดของการปฏิบัติการนิเทศ
2. ประชุมคณะปฏิบัติการนิเทศทั้งหมด เพื่อสรุปการปฏิบัติงานนิเทศเมื่อเสร็จสิ้น
การปฏิบัติการนิเทศตามโครงการ จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าผลการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล
เป็นอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนการทำงานตรงจุดใด และควรส่งเสริมในจุดใด การประชุม
ในขั้นนี้ทุกคนควรมีจิตใจเป็นนักประชาธิปไตย ยอมรับข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ อย่างตรงไปมา
และพร้อมที่จะพัฒนาตัวเอง

3. การนำข้อมูลไปใช้ดำเนินการต่อไป ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการปฏิบัติการนิเทศ
จะต้องนำไปประมวลสรุปวิเคราะห์ วิจัยเพื่อรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อใช้ประโยชน์ใน
การปฏิบัติงาน ปรับปรุงงานและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526,
หน้า 134-135) ได้กล่าวถึงการพัฒนาวิธีการนิเทศภายในไว้ ดังนี้

1. การนำผลไปใช้หลังจากทำการประเมินแล้ว จะสามารถนำผลไปใช้ประโยชน์ได้ 2 ทาง
ด้วยกัน คือ นำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอน โดยผู้กระทำกิจกรรมนี้ คือ ครูผู้ใช้ชุดฝึกอบรม
ที่ได้สร้างขึ้น และอีกทางหนึ่ง คือ นำผลไปปรับปรุงสื่อ เครื่องมือ ที่สร้างให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ซึ่งผู้จะนำไปใช้คือผู้ที่สร้างสื่อตนเอง

2. พัฒนาวิธีการสร้างและใช้สื่อ การทำงานใด ๆ ถ้าจะให้สมบูรณ์และได้รับการพัฒนา
ให้ดียิ่งขึ้น ก็ไม่ควรที่จะจบลงเพียงการนำสื่อไปใช้เท่านั้น ควรจะมีการประเมินข้อดีข้อบกพร่อง
เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีกด้วย ดังเช่น
กรณีการสร้างสื่อ เครื่องมือในการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาวิธีการ
ให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

การพัฒนาวิธีการนิเทศ เป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะต้องอาศัย
ข้อมูลป้อนกลับจากผู้รับการนิเทศ ทั้งด้านความคิดเห็น การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิธีการสอน
บรรยากาศในโรงเรียน ความเปลี่ยนแปลงของนักเรียน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากการติดตามงาน
อย่างมีระบบ การพัฒนาก็คือการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงนั่นเอง

กรองทอง จิตรเดชากุล (2550, หน้า 50) กล่าวถึง กระบวนการการนิเทศภายใน ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการว่า ในวาระสุดท้ายของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องสร้างความมั่นใจให้กับทุกคนว่า หากตั้งใจปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศภายใน โรงเรียน งานนิเทศก็จะประสบความสำเร็จ นั่นคือ ครูได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็น สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ นักเรียนได้รับการพัฒนาแก้ไขตามปัญหา ให้ดีกว่าเดิม ทุกคนก็จะชื่นใจและมีความสุข นอกจากนี้ กิจกรรมและนวัตกรรม และผลงานที่ครู ทำได้ดี ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำไปเผยแพร่แก่ครูใน โรงเรียนและครูใน โรงเรียนอื่น เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้นั้นด้วย

สรุปได้ว่าการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ต้องมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศ นำเสนอผลการนิเทศและเผยแพร่ และพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องของการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการนิเทศภายในจะถูกใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้เป็นข้อมูลในการอบรมครู และจัดส่งครูเข้ารับการฝึกอบรม เป็นข้อมูล การวางแผนพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถนำข้อมูลจากการนิเทศภายใน จัดหาครูต้นแบบสาธิตการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นแบบอย่าง และนำข้อมูลที่ได้นำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน และร่วมหาวิธีพัฒนาคุณภาพการศึกษาาร่วมกัน

บุคลากรและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน
 ชารี มณีศรี (2538, หน้า 61-63) ได้แบ่งบุคลากรทางการนิเทศออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้
 กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญในการเรียนการสอนวิชาเฉพาะ บุคคลนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชานั้น ๆ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษ ซึ่งสามารถเชิญให้เป็นที่ปรึกษาแก่ครู เพื่อบรรลุผลสูงสุด ในการพัฒนาครู

กลุ่มที่ 2 ศึกษานิเทศก์ผู้มีหน้าที่โดยตรง โดยมีการคัดเลือกจากผู้มีประสบการณ์การสอน มาแล้ว

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนมีหน้าที่ในการนิเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการบริหาร ทำหน้าที่ในการนิเทศและสนับสนุนครูให้เกิดการพัฒนา รวมไปถึงการสร้าง บรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียนด้วย

กลุ่มที่ 4 ครู ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ หรือครูที่มีความสามารถภายใน โรงเรียนจะดำเนินการ นิเทศกันเองภายในโรงเรียน เป็นการแก้ปัญหาของการมีศึกษานิเทศก์ที่ไม่ทั่วถึง

กรองทอง จิตรเดชากุล (2550, หน้า 5-9) กล่าวถึง บทบาทของบุคลากรการนิเทศว่า บุคลากรการนิเทศ หมายถึง ผู้บริหาร และคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. บทบาทในการส่งเสริมและจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง สามารถดำเนินตามนโยบายได้อย่างถูกต้อง
2. บทบาทในการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพครู
3. บทบาทในการจัดประชุมอบรม โดยมีการจัดประชุมในรูปแบบต่าง ๆ
4. บทบาทในการติดตามประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาดิจิทัล โดยครูจะนำผลการประเมินมาแก้ไข

5. บทบาทในการใช้กลุ่มโรงเรียน สมาคมวิชาชีพหรือเครือข่ายเป็นแนวทาง เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนของตน อาจให้ความร่วมมือกันในเรื่องของเอกสาร หรือการดูงาน เป็นต้น

6. บทบาทในการสร้างครุต้นแบบในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะให้มีแบบอย่างที่ดีสำหรับครูทั่วไปได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังได้เสนอบทบาทของบุคลากรการนิเทศออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ

1. กำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน
2. ส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร และเรื่องอื่นที่ต้องการพัฒนา รวมไปถึงด้านเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน

3. ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนตามปฏิทินที่ได้กำหนดไว้

4. เปิดโอกาสให้คณะครู มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

5. สรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียนและเผยแพร่ผลงานที่ประสบความสำเร็จ

บทบาทของผู้รับการนิเทศ

1. ร่วมกิจกรรมในการนิเทศภายในโรงเรียน และจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

2. นำแนวทางที่ได้รับจากการนิเทศ ไปแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ดีขึ้น

3. เสนอปัญหาต่อผู้นิเทศเมื่อพบปัญหา

4. ให้ความร่วมมือในการประเมินผลการนิเทศ

บันทึก พุทธชะวัน (2535, หน้า 22-26) กล่าวถึง บทบาทของผู้นิเทศว่า คือ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้นิเทศ พึงแสดงออกหรือปฏิบัติตามงานที่ได้กำหนดขอบข่ายไว้ เพื่อจะก่อให้เกิดการปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพของตนเอง ให้เจริญก้าวหน้าสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมี 6 บทบาทด้วยกัน คือ

1. บทบาทในด้านมนุษยสัมพันธ์ จะต้องสามารถเข้ากับผู้ร่วมงานและคนภายนอกได้ดี สามารถสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน
 2. บทบาทในฐานะผู้นำ จะต้องพัฒนาความเป็นผู้นำให้แก่ผู้ร่วมงาน มอบหมายงานให้ เพื่อให้เกิดความมีส่วนร่วมและรับผิดชอบ
 3. บทบาทในการจัดและอำนวยการในหน่วยงาน ผู้นิเทศมีความจำเป็นจะต้องพัฒนาหน่วยงาน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานและตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
 4. บทบาทในการคัดเลือกและใช้ประโยชน์ของบุคลากร ซึ่งการได้รับมอบหมายงาน จะทำให้รู้สึกว่าเขาเป็นที่ต้องการของกลุ่ม
 5. บทบาทในการสร้างขวัญของครู ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจในการทำงานของครู
 6. บทบาทในการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรจะมีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งย่อมส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
- กิตติมา ปรีดีดิถ (2532, หน้า 25-26) กล่าวถึงบทบาทของผู้นิเทศไว้ ดังนี้
1. เป็นผู้ริเริ่ม คือ นำเสนอแนวคิดใหม่ กำหนดจุดมุ่งหมายของปัญหา เสนอแนะ
 2. แนวความคิด
 2. เป็นผู้นำทาง เป็นผู้ช่วยวางจุดหมาย และกำหนดแนวทาง
 3. เป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้สื่อความหมายให้สมาชิกเข้าใจตรงกัน
 4. เป็นผู้ให้กำลังใจ โดยกระตุ้นให้สมาชิกได้มีส่วนร่วม และยอมรับบทบาทของผู้อื่น
 5. เป็นผู้ประสานงาน โดยมีการสนับสนุนความคิดเห็นและยอมรับความเห็นที่แตกต่าง เพื่อให้เกิดการพัฒนา
 6. เป็นผู้สรุป มีหน้าที่สรุปผลที่ได้จากการอภิปราย
 7. เป็นผู้เสาะหาข้อเท็จจริง เพื่อประกอบปัญหา และหาแนวทางในการแก้ปัญหา ที่ถูกต้อง
 8. เป็นผู้ประนีประนอม ทำหน้าที่ในการประสานแนวความคิดของสมาชิกแต่ละคน ที่มีความแตกต่างกัน
 9. เป็นผู้ให้ข้อเท็จจริง โดยนำความรู้จากความเชี่ยวชาญของตนนำเสนอต่อสมาชิกรวมทั้งกล่าวอ้างความคิดเห็นของผู้อื่นสนับสนุน
 10. เป็นผู้จัดการ เตรียมสถานที่ประชุม สัมมนา อำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ
 11. เป็นโฆษก ทำหน้าที่เป็นผู้แจ้งผลการประชุม และลดความตึงเครียดของสมาชิก
 12. เป็นผู้บันทึก รักษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจดบันทึก ปัญหา ข้อมูลความคิดเห็น เป็นต้น

13. เป็นผู้ประเมินผล เป็นผู้เปรียบเทียบข้อมูล ประเมินผลความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน

14. เป็นผู้สังเกตการณ์ วิเคราะห์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

15. เป็นผู้อาวุโส คือ เป็นที่เคารพนับถือทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม

สรุปได้ว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน โรงเรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ซึ่งผู้นิเทศมีบทบาทหน้าที่นำวิธีการ กระบวนการ เทคนิคต่าง ๆ โดยใช้ทั้งบทบาทของการเป็นผู้นำ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ การสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น การเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งด้านความรู้ และพฤติกรรม คุณธรรม เป็นต้น มาปรับใช้ในการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาของครูอย่างสูงสุด สำหรับบทบาทของผู้รับการนิเทศซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงน้อยมาก มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้ที่เตรียมพร้อมในการรับการนิเทศ ไม่ว่าจะเป็นทั้งการเตรียมอุปกรณ์ สื่อ หรือการวางแผน การให้ความร่วมมือในการนิเทศภายในที่เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน รวมไปถึงการตอบกลับในด้านของปัญหา การอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับข้อที่ควรปรับปรุงและพัฒนาตนเองด้วย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการนิเทศภายใน

ซารี มณีศรี (2538, หน้า 205) กล่าวถึง ปัญหาและอุปสรรคการนิเทศภายใน โรงเรียน ดังนี้

1. ผู้บริหารบางคนให้ความสนใจและสนับสนุนงานทางด้านวิชาการน้อยมาก และยังไม่เห็นความจำเป็นของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน
2. ครูในโรงเรียนไม่เข้าใจความหมาย วัตถุประสงค์ของการนิเทศ
3. โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน
4. โรงเรียนขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการนิเทศ
5. ครูไม่ยอมรับ เทคนิค แนวความคิด เทคโนโลยีใหม่ เพื่อใช้ในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนและการปฏิบัติงานของตน อีกทั้งไม่ศรัทธาในตัวผู้นิเทศภายใน โรงเรียน
6. การจัดทำเป้าหมาย แผนงาน โครงการ เกี่ยวกับงานนิเทศไม่เด่นชัด และมีการจัดทำน้อยมาก
7. โรงเรียนขาดข้อมูลเพื่อการวางแผนการดำเนินงานการจัดการนิเทศภายใน โรงเรียน
8. เวลาในการปฏิบัติการณ์นิเทศของบุคลากรภายใน โรงเรียนมีน้อยมาก เพราะบุคลากรมีงานสอนและหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายเป็นประจำอยู่แล้ว

9. โรงเรียนขาดแคลน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุนการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

ผลการวิจัยของจิณห์ชานี อุปาทั้ง (2551, หน้า 153-175) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร พบปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

ด้านการเตรียมการนิเทศภายใน ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่ให้ความสนใจในการกำหนดและแจ้งนโยบาย ครูไม่เต็มใจในการรับหน้าที่ในแต่ละแผนงาน ความร่วมมือของครู และภาระงานที่ได้รับมากเกินไปอีกทั้งมีเวลาไม่เพียงพอ

ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน ปัญหาที่พบ คือ ภาระงานที่เพิ่มขึ้นและไม่มีความเพียงพอ ผลการวิจัยของกำพล วิทยาลัย (2549, หน้า 128-145) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน พบปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

ด้านการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาที่พบ คือ ครูมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ อีกทั้งยังไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในที่เหมาะสมได้

ด้านการดำเนินการปฏิบัติ ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียน

ผลการวิจัยของกนกกร จัตรหิรัญเลิศ (2546, หน้า 216-232) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้พบปัญหาของการนิเทศที่คล้ายกับผลการวิจัยที่ผ่านมา คือ ในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน พบปัญหาเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือของครูผู้สอน ปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน และปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่สนับสนุนการนิเทศภายในที่ไม่เพียงพอ

ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมานจิต พงษ์สนาม (2542, หน้า 227-241) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ซึ่งพบปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน คือ บุคลากรขาดความรู้ทางการนิเทศการศึกษา บุคลากรไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร มีงานที่รับผิดชอบจำนวนมาก ไม่มีเวลาเพียงพอในการดำเนินการนิเทศภายใน มีการปฏิบัติงานที่ไม่จริงจัง คณะกรรมการการนิเทศภายในไม่ได้รับการยอมรับจากคณะครู และในการดำเนินงานยังขาดเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์

ผลการวิจัยยังตรงกับรัชนี้ ชาวพระไพร (2539, หน้า 194-213) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการนิเทศอย่างแท้จริง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากรภายในโรงเรียน ผู้นิเทศเองไม่มีเวลาเพียงพอที่จะนิเทศการสอน ขาดการนิเทศและติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศการสอน ขาดเครื่องมือในการประเมินที่เชื่อถือได้ และครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับจากการนิเทศ

ปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปจำแนกตามกระบวนการนิเทศ ทั้ง 4 ขั้นตอน ได้ดังนี้

1. การวางแผนเตรียมการ (P-Plan) ปัญหาในขั้นนี้ ได้แก่ ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและสนับสนุนงานทางด้านวิชาการ ทั้งยังไม่เห็นความจำเป็นของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากผู้บริหารแล้วครูในโรงเรียนยังไม่เข้าใจความหมาย วัตถุประสงค์ของการนิเทศที่แท้จริง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน และโรงเรียนไม่มีการแต่งตั้งผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศ
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน (D-Do) ปัญหาในขั้นนี้ ได้แก่ เวลาในการปฏิบัติการนิเทศของบุคลากรภายในโรงเรียนที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากครูมีภาระหน้าที่ที่ทำเป็นประจำอยู่มากอยู่แล้ว นอกจากนี้ ยังพบว่าโรงเรียนขาดแคลน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนอันเป็นอุปสรรคอย่างยิ่ง
3. การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ (C-Check) ปัญหาในขั้นนี้ ได้แก่ ครูไม่ยอมรับเทคนิค แนวความคิด เทคโนโลยีใหม่ เพื่อใช้ในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนและการปฏิบัติงานของตน อีกทั้งไม่ศรัทธาในตัวผู้นิเทศภายในโรงเรียน
4. การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ (A-Act) ปัญหาในขั้นนี้ ได้แก่ ครูไม่นำผลป้อนกลับมาใช้ในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอน และการปฏิบัติงานของตนเอง ซึ่งสามารถส่งผลไปยังการจัดทำเป้าหมาย แผนงาน โครงการ เกี่ยวกับงานนิเทศไม่เด่นชัด หรือไม่มีการจัดทำแผนเพื่อใช้ในการพัฒนางานในโรงเรียนต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้จัดตั้งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อาศัยอำนาจตามความในมาตราที่ 5 และมาตราที่ 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 8 และมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษาเมื่อคราวประชุม ครั้งที่ 2/2553 วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 จึงกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โดยให้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดอุดรธานี ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองอุดรธานี โดยมีข้อมูลสถานศึกษา จำนวนครู และจำนวนนักเรียนโดยสังเขป ดังนี้ มีโรงเรียนจำนวน 63 โรงเรียน ใน 20 อำเภอ มีจำนวนครู 2,807 คน และจำนวนนักเรียน 55,276 คน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วรรณพิศา พุกขมาศ (2553, หน้า 122-125) ได้ศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศ พบว่า มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายใน มีการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลตามความจำเป็นและเร่งด่วน และกำหนดเป้าหมายและทางเลือกในการปฏิบัติงาน จัดตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และจัดทำแผนงาน/ โครงการ

2. การดำเนินการนิเทศ พบว่า มีการประชุมชี้แจงคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ กำหนดวิธีการเลือกกิจกรรมนิเทศมาใช้ในการดำเนินงานนิเทศภายใน มีการกำกับ ติดตามการดำเนินการนิเทศภายใน และมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ดำเนินงาน

3. การประเมินผลการนิเทศ พบว่า มีการประเมินผลก่อนการปฏิบัติ ระหว่างการปฏิบัติ และหลังการปฏิบัติงานนิเทศภายใน ส่วนใหญ่มีการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ในแต่ละขั้นตอนยังพบปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายในอยู่บ้าง

พรรณตรี โชคไพศาล (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการนิเทศที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการนิเทศที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ครูที่ได้รับการเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษ ในปีพุทธศักราช 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุขราชธานี เขต 1 โดยเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือครูที่ได้รับการเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษ ในปีพุทธศักราช 2552 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม 2) การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นิเทศครูชำนาญการพิเศษ ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบกึ่งอนิหิมะ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. พฤติกรรมกรรมการนิเทศส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพฤติกรรมกรรมการนิเทศด้านการสร้างความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านเสริมแรง และด้านการให้ครูมีส่วนร่วม ตามลำดับ

2. พฤติกรรมกรรมการนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในแต่ละด้าน มีดังนี้ 1) ผู้นิเทศให้ครูมีอิสระในการแสดงความคิดหรือความสามารถของตนเอง 2) ผู้นิเทศให้คำแนะนำในการจัดทำแผนการสอน และการจัดกิจกรรม 3) ผู้นิเทศรับฟังหรือซักถามเพื่อเพิ่มความมั่นใจว่าครูมองเห็นปัญหา 4) ผู้นิเทศแจ้งให้ครูทราบเกี่ยวกับแหล่งความรู้ต่าง ๆ 5) ผู้นิเทศเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา 6) ผู้นิเทศให้ครูเป็นผู้เลือกเครื่องมือการประเมินผลการสอนด้วยตัวเอง 7) ผู้นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูที่ได้นำวิธีการสอนไปใช้ และมีการเสนอแนะเพิ่มเติม 8) ผู้นิเทศให้เกียรติและยกย่องผลงานและพัฒนาการของครู

จินทราน์ อุปาพัง (2551, หน้า 154-152) ได้ศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. การเตรียมการนิเทศภายใน พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดและแจ้งนโยบายการนิเทศภายใน มีการเตรียมบุคลากร มีการวางแผนการนิเทศ สำหรับโรงเรียนที่มีการจัดโครงสร้างการดำเนินงานนิเทศภายใน โดยเฉพาะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาที่พบในขั้นนี้ คือ ครูไม่ให้ความสนใจในการกำหนดและแจ้งนโยบาย ครูไม่เต็มใจในการรับหน้าที่แต่ละแผนงาน ส่วนโรงเรียนที่มีการจัดโครงสร้างการดำเนินงานนิเทศภายในกลุ่มสาระมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ปัญหาที่พบ คือ ความร่วมมือของครู ภาระงานและระยะเวลาไม่เพียงพอ

2. การดำเนินการนิเทศภายใน พบว่า มีกำหนดวิธีการเลือกกิจกรรมนิเทศ มีการกำกับติดตามการดำเนินงานนิเทศภายใน ปัญหาที่พบ มีภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นมีเวลาไม่เพียงพอ

3. การประเมินผลการนิเทศภายใน พบว่า ไม่มีการประเมินผลในขั้นเตรียมการนิเทศภายใน แต่มีการประเมินผลในขั้นดำเนินการนิเทศภายในทุกโรงเรียน และไม่พบปัญหาในขั้นนี้

กำพล วิทยาลัย (2549, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ผู้ให้ข้อมูล คือ คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในและครูผู้สอน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

1. การเตรียมการนิเทศภายใน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มีการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการเตรียมบุคลากร มีการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศ มีการกำหนดช่วงเวลาในการนิเทศ และมีการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการนิเทศ ซึ่งทุกขั้นตอนครูมีส่วนร่วมเกือบทุกขั้นตอน ยกเว้นการกำหนดช่วงเวลาในการนิเทศภายใน ปัญหาที่พบ คือ ครูมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอ ในการให้คำแนะนำในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ และไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในที่เหมาะสมได้

2. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการกำกับติดตามการปฏิบัติการการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

3. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการประเมินผลการปฏิบัติการ การนิเทศภายในโรงเรียน และไม่พบปัญหาในประเด็นนี้

กนกกร ฉัตรหิรัญเลิศ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียนในกรุงเทพมหานครที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศภายใน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลตามความเร่งด่วน ความรุนแรงและความต้องการของครูผู้สอน มีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และมีการกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติงาน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนงาน โครงการในการนิเทศภายใน

2. การดำเนินการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจผู้มีส่วนร่วม และให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในแก่ครูผู้สอน โดยจัดการประชุม และเชิญวิทยากรมาอบรม มีการกำหนดกิจกรรมการนิเทศ งบประมาณ เวลา และความต้องการของครูผู้สอน กิจกรรมที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ การอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน จัดทำเอกสารเผยแพร่ ประชุม ระดมความคิด เยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการณ์สอน สาธิตการสอน จัดนิทรรศการ และติดตามผลการดำเนินงาน โดยวิธีการประชุมเพื่อสอบถาม และโรงเรียนมีการส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

3. โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ก่อนการดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ หลังการดำเนินการ และประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน สรุปรายงานผลในรูปแบบของแฟ้มรายงาน มีการนำผลสรุปโครงการไปใช้ในการแก้ไขและพัฒนา มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลสรุปโครงการ

4. ปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่พบปัญหา มีเพียงบางโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนน้อยที่พบปัญหาลักษณะ คือ ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของครูผู้สอน ปัญหาเกี่ยวกับเวลา และงบประมาณ

สมานจิต พงษ์สนาม (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด และครูผู้สอน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. โรงเรียนมีการดำเนินการการนิเทศภายใน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเตรียมการนิเทศ มีการแจ้งนโยบาย ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยการคัดเลือกและนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ดำเนินงาน มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ศึกษาประเมินความต้องการ ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ แบ่งเป็นการวางแผนระดับโรงเรียน และการวางแผนหมวดวิชา เพื่อกำหนดกรอบของแผนงาน นโยบาย และโครงการการนิเทศ ขั้นที่ 3 เป็นการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ มีการประสานงานระหว่าง

ผู้เกี่ยวข้อง สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน มีการพัฒนาสื่อและพัฒนาวิธีการนิเทศ
ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ เป็นการกำกับติดตาม และควบคุมคุณภาพของงาน

2. ปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศภายใน พบว่า บุคลากรขาดความรู้ทางการนิเทศ
การศึกษา ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร มีงานรับผิดชอบปริมาณมาก ไม่มีเวลาเพียงพอ มีการปฏิบัติงาน
ที่ไม่จริงจัง คณะกรรมการการนิเทศภายใน ไม่ได้รับการยอมรับจากคณะครู การดำเนินงาน
ยังขาดเอกสาร สื่อและอุปกรณ์

รัชนี ขาวพระไพโร (2539, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการนิเทศ
การสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา
ส่วนใหญ่เตรียมการนิเทศการสอน โดยการวางแผนการนิเทศให้เป็นแผนปฏิบัติการของโรงเรียน
เครื่องมือในการนิเทศเป็นแบบบันทึกการนิเทศ วิธีการประเมินผลการนิเทศให้ผู้นิเทศรายงาน
เมื่อสิ้นภาคเรียนแต่ละภาคเรียน

การปฏิบัติการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่มีการใช้เทคนิคการนิเทศการสอนในห้องเรียน
เทคนิคที่ใช้ คือ สังเกตการณ์สอน และมีการใช้เทคนิคการสอนนอกห้องเรียน ส่วนใหญ่ ได้แก่
การปรึกษาหารือ

การติดตามและการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอน มีการติดตามการดำเนินการ
ด้วยวิธีประชุมปรึกษาหารือ และประเมินผลการดำเนินการเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือแผนปฏิบัติงาน

ปัญหาการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียน ส่วนใหญ่บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ
ระบบนิเทศอย่างแท้จริง ขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากร ผู้นิเทศไม่มีเวลา
พอที่จะนิเทศการสอน ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดการนิเทศและติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่อง
ในการดำเนินการนิเทศการสอน ขาดเครื่องมือในการประเมินที่เชื่อถือได้ และครูไม่เห็นความสำคัญ
และประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Potmesilova, Potmesil and Roubalova. (2013, pp. 1-12) ได้เขียนบทความเรื่อง
“Supervision as a prevention and support to teachers in inclusive education” งานวิจัยได้ศึกษา
เกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็น ทักษะคิด และความกังวลของนักการศึกษา ซึ่งอาจเกิดขึ้น
ในการทำงานกับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่าผลการเรียนโดยรวม ซึ่งงานวิจัยมีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงหลังจากนักเรียนกลุ่มดังกล่าวจบการศึกษา โดยได้ทำการวิจัยเป็น
ระยะเวลา 2 ปี จากกลุ่มตัวอย่างนักการศึกษาจำนวน 794 คน ผลการวิจัยพบว่า มีการเปลี่ยนแปลง
ไปในทางที่พัฒนาขึ้นเกี่ยวกับทัศนคติ ความคิดเห็น และความกังวล หลังจากได้รับการนิเทศ

de Nazaré and Coimbra (2013, pp. 65-71) ได้เขียนบทความเรื่อง “Supervision and evaluation: teachers’ perspectives” โดยมีเป้าหมายของการวิจัย คือ การนิเทศการสอนและประเมินผลการสอนครู งานวิจัยนี้จึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างของการนิเทศและการประเมินผลการสอนซึ่งต่างเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการทำงานในองค์กร ผลการศึกษาพบว่า ครูตระหนักดีว่าการนิเทศและการประเมินผลมีหน้าที่ที่แตกต่างกัน และจำเป็นจะต้องมีทั้งสองอย่างเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาของครูในโรงเรียน จึงเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การนิเทศที่เข้มแข็งจะสามารถส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงและพัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังพบปัญหา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการประเมินกันเอง และการประเมินผลจากภายนอก และประเด็นสุดท้ายจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

Tahir, Ghani, Atek and Manaf (2012, pp. 211-222) ได้เขียนบทความเรื่อง “Effective supervision from research students’ perspective” โดยมี จุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้ คือ การระบุคุณสมบัติของผู้บังคับบัญชาและตรวจสอบองค์ประกอบของการที่มีประสิทธิภาพของการนิเทศ จากงานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ ยังตรวจสอบจาก “ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชาและการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งแตกต่างกันโดยปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ สถิติเชิงพรรณนาซึ่งใช้ในการอธิบายตัวอย่าง และการทดสอบค่าไคสแควร์ ของเพียร์สันเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าทั้งสามคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดของผู้บังคับบัญชา คือ ผู้บังคับบัญชามิควรจะเป็นมิตรเข้าถึงได้และมีความยืดหยุ่น มีความรู้และไหวพริบ และส่งเสริมให้นักเรียนในการทำงานและวางแผนอย่างเป็นอิสระ นอกจากนี้ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ หมายความว่า ผู้บังคับบัญชามีความสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเป็นมืออาชีพกับนักเรียน ให้การสนับสนุนและคำแนะนำและให้แรงจูงใจอย่างต่อเนื่องและสร้างแรงบันดาลใจ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed method) ของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหา การดำเนินการการนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยสภาพ การดำเนินการการนิเทศภายใน ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale questionnaire) ส่วนปัญหาการดำเนินการการนิเทศภายในแต่ละด้านเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list)

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุง การนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา แต่ละด้านตามประเด็นที่ได้จากปัญหาการดำเนินการ การนิเทศภายในแต่ละด้าน ตามขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structure-interview questions)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 2,807 คน และผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 63 โรงเรียน โดยจำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ผู้บริหารของโรงเรียน จำนวน 13 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) เพื่อให้การให้สัมภาษณ์ โดยเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดี (Best practice) ซึ่งมีวิถยฐานะ ไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ครู จำนวน 315 คน ตามตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-609) จากจำนวนโรงเรียน 63 โรงเรียน โรงเรียนละประมาณ 5 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตามวิถยฐานะ ซึ่งประกอบด้วย ครูมีวิถยฐานะและไม่มีวิถยฐานะ

การสร้างเครื่องมือการวิจัยและคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. ประเภทและการสร้างเครื่องมือการวิจัย การวิจัยนี้จำแนกเครื่องมือการวิจัยเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

1.1 ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถาม 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale questionnaires) เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน เตรียมการ การดำเนินการปฏิบัติตามแผน การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ซึ่งสร้างจากหลักการ แนวคิด และวิธีการนิเทศภายในที่โรงเรียนดำเนินการ และผู้วิจัยใช้เป็นกรอบความคิดของการวิจัยเรื่องนี้

1.1.2 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) ซึ่งได้จากปัญหาสำคัญ การดำเนินการนิเทศภายในแต่ละด้าน ตามรายงานการประเมินผล และสภาพความเป็นจริงของการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.2 ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure-interview questions) โดยนำประเด็นสำคัญที่ได้จากข้อมูลจากแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) ในขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการนิเทศภายในแต่ละด้าน

2. คุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัย ทั้ง 2 ฉบับ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข และให้ความเห็นชอบ แล้วนำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale questionnaire) เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงสอดคล้องของเนื้อหาเครื่องมือการวิจัย (Index of Congruency: IOC) แล้วดำเนินการทดลองใช้ (Tryout) กับครูผู้สอน จำนวน 63 คน ที่มีใจกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน เพื่อการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) รายงานของแบบสอบถามด้วยวิธีการของครอนบาค (1990) มีรายละเอียดค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามแต่ละด้านปรากฏในภาคผนวก ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale questionnaire) และแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 315 ชุด ให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 63 โรงเรียน พร้อมหนังสือ

จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เพื่อขอความร่วมมือและอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนมัธยมศึกษา และหนังสืออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เพื่อให้ครูผู้สอน โรงเรียนละ 5 ฉบับ เป็นผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 276 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 87.62 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมดภายในเวลาดำหนด จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน มีรายละเอียดจำนวนแบบสอบถามที่ส่ง จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนรายโรงเรียนและโดยรวมปรากฏในภาคผนวก ข

แบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 276 ฉบับ จำแนกตามสถานภาพของครูผู้สอน ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นของการวิจัย ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียนที่ครูผู้สอนปฏิบัติงาน

	ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ	ชาย	136	49.28
	หญิง	140	50.72
	รวม	276	100.00
วิทยฐานะ	มีวิทยฐานะ	151	54.71
	ไม่มีวิทยฐานะ	125	45.29
	รวม	276	100.00
ขนาดโรงเรียน	ขนาดเล็ก	136	49.28
	ขนาดกลาง	90	32.61
	ขนาดใหญ่	50	18.11
	รวม	276	100.00

ส่วนที่ 2 หลังจากผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยส่วนที่ 1 เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการกรณีพิเศษภายในแต่ละด้าน ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญของปัญหาการกรณีพิเศษภายในแต่ละด้าน เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้รับการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน เพื่อให้

ข้อมูลแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในแต่ละด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้รับการร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ จากผู้บริหารสถานศึกษาครบทุกคน และเป็นไปตามเวลานัดหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วนของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 276 ฉบับ มีความสมบูรณ์ทุกฉบับจึงสามารถนำมาใส่ในฐานข้อมูลได้ทุกฉบับ

1.2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติสำเร็จรูป SPSS for window ในเครื่องวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว (Personal computer) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน

1.3 การวิเคราะห์สภาพการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงมาก

2.51-3.50 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงน้อย

1.00-1.50 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงน้อยที่สุด

1.4 การวิเคราะห์ ปัญหาการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการการนิเทศภายใน โรงเรียน

การวิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเด็นของแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ฉันทมติ (Consensus) ส่วนใหญ่ เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาหรือการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละด้าน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test)
F	แทน	ค่าสถิติแจกแจงแบบ F -distribution
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง (Sum of square)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างรวม
p	แทน	ความน่าจะเป็น

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน เรียงตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพและเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา รายด้านและโดยรวมตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นของการวิจัย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์และเสนอแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพและการเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน

1. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยการแสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียน ซึ่งจำแนกตาม เพศ วิทยฐานะ และขนาด
โรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านปรากฏ
รายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ตามความเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน

ข้อ	ด้าน	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง		ใหญ่			(n = 276)	
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 276)		(n = 276)	
\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1	การวางแผนเตรียมการ	3.89	0.77	3.85	0.80	3.78	0.81	3.97	0.70	3.83	0.77	3.90	0.74	3.93	0.81	3.87	0.77	มาก
2	การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	3.72	0.80	3.62	0.80	3.60	0.79	3.75	0.80	3.59	0.83	3.79	0.79	3.64	0.69	3.67	0.80	มาก
3	การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.78	0.69	3.67	0.78	3.64	0.75	3.82	0.72	3.67	0.74	3.83	0.76	3.69	0.68	3.72	0.74	มาก
4	การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	3.77	0.72	3.65	0.78	3.68	0.77	3.74	0.73	3.68	0.80	3.81	0.70	3.60	0.68	3.70	0.75	มาก
	รวม	3.79	0.63	3.70	0.69	3.68	0.68	3.82	0.64	3.69	0.69	3.83	0.65	3.72	0.59	3.74	0.66	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิชยฐานะ และขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและทุกรายด้านมีสภาพ
สามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนเตรียมการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน

ข้อ	ด้านการวางแผนเตรียมการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม (n = 276)		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย (n = 136)		หญิง (n = 140)		มี (n = 151)		ไม่มี (n = 125)		เล็ก (n = 136)		กลาง (n = 90)		ใหญ่ (n = 50)				
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		\bar{X}	SD
1	โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการ การนิเทศภายในโรงเรียน	3.91	1.02	4.09	0.88	4.01	1.00	3.99	0.89	4.00	0.91	3.89	1.03	4.20	0.90	4.00	0.95	มาก
2	คณะกรรมการการนิเทศภายใน มีบทบาทหน้าที่การดำเนินการ อย่างเป็นอิสระภายใต้ขอบข่าย ระเบียบการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน	4.01	0.89	4.14	0.88	4.07	0.91	4.08	0.86	4.06	0.87	4.10	0.90	4.06	0.94	4.07	0.89	มาก
3	คณะกรรมการการนิเทศภายใน จัดทำแผนและกิจกรรมการนิเทศ ภายในอย่างเป็นระบบ	3.92	0.86	3.79	0.98	3.74	0.99	3.99	0.81	3.76	0.93	3.92	0.92	3.96	0.90	3.85	0.92	มาก
4	คณะกรรมการการนิเทศภายใน ประชุมและชี้แจงให้ครูทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ได้รับรู้รับทราบแผนและ กิจกรรมการดำเนินงานอย่างชัดเจน	3.89	0.92	3.81	1.04	3.81	1.02	3.90	0.92	3.79	1.01	3.91	0.92	3.90	1.00	3.85	0.98	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการวางแผนเตรียมการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน				รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง				
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง			ใหญ่		(n = 276)	
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}		SD	\bar{X}		SD
5	คณะกรรมการการนิเทศภายใน ประสานกับฝ่ายบริหารเพื่อการ สนับสนุนงบประมาณและวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อการนิเทศภายใน	3.79	0.98	3.76	0.99	3.67	1.00	3.90	0.96	3.71	1.00	3.86	1.02	3.80	0.88	3.77	0.99	มาก
6	คณะกรรมการการนิเทศภายใน จัดเตรียมเอกสารบันทึกการนิเทศ การเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่เป็น มาตรฐานเดียวกัน	3.90	0.94	3.82	1.02	3.79	1.02	3.94	0.93	3.81	0.96	3.94	1.00	3.86	1.03	3.86	0.98	มาก
7	คณะกรรมการการนิเทศภายในได้ วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ จำเป็น การนิเทศภายในของครูแต่ ละคนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.78	1.02	3.70	0.97	3.62	1.01	3.88	0.95	3.72	1.01	3.79	0.94	3.70	1.04	3.74	0.99	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการวางแผนเตรียมการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง		ใหญ่			(n = 276)	
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 276)	(n = 276)	(n = 276)	(n = 276)	(n = 276)	(n = 276)	(n = 276)		(n = 276)	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
8	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำ ปฏิทินการปฏิบัติงานและแจ้งให้ ครูได้รับรู้ รับทราบอย่างทั่วถึง	3.87	0.93	3.79	1.01	3.70	1.03	3.99	0.88	3.77	0.99	3.88	0.98	3.90	0.93	3.83	0.97	มาก
9	หัวหน้าและครูทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้เตรียมความพร้อมเพื่อรับ การนิเทศภายในจากเพื่อนครูและ คณะกรรมการการนิเทศภายใน	3.91	0.92	3.79	0.99	3.68	1.01	4.06	0.84	3.76	0.95	3.89	1.00	4.02	0.92	3.85	0.96	มาก
10	ครูทุกคนเตรียมตัวพร้อมรับ การนิเทศ ในรายวิชาที่ตนสอน	3.91	0.91	3.82	1.07	3.75	1.02	4.00	0.94	3.87	0.99	3.87	1.05	3.86	0.90	3.87	0.99	มาก
รวม		3.89	0.77	3.85	0.80	3.78	0.81	3.97	0.70	3.83	0.77	3.90	0.74	3.93	0.81	3.87	0.77	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิชยฐานะ และขนาดโรงเรียน ด้านการวางแผนเตรียมการ มีสภาพ
สามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน

ข้อ	ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน				รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง				
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง			ใหญ่			
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 276)	(n = 276)								
\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
1	คณะกรรมการการนิเทศภายใน เยี่ยมชมห้องเรียนเป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอ	3.71	0.99	3.66	1.01	3.68	1.00	3.69	1.00	3.70	0.97	3.69	1.09	3.62	0.92	3.68	1.00	มาก
2	ผู้นิเทศรับฟังและสังเกตการสอน รายวิชาของครูตามปฏิทิน การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	3.73	0.99	3.62	0.95	3.57	0.96	3.80	0.97	3.65	1.00	3.74	0.98	3.62	0.88	3.67	0.97	มาก
3	ผู้นิเทศแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ ครูผู้สอนและหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้	3.81	0.97	3.59	0.97	3.62	0.96	3.79	0.99	3.60	1.01	3.86	0.97	3.66	0.90	3.70	0.98	มาก
4	ผู้นิเทศสรุปผลการสังเกตการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้ครูผู้สอน ในรายวิชาได้รับทราบ	3.79	0.92	3.61	0.93	3.59	0.93	3.83	0.91	3.63	0.96	3.83	0.93	3.64	0.83	3.70	0.93	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง		ใหญ่			(n = 276)	
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 276)	(n = 276)								
\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
5	คณะกรรมการการนิเทศภายในจัดประชุมปฏิบัติการประเด็นปัญหาจากการนิเทศระหว่างผู้นิเทศและครูผู้สอนทั้งโดยรวมและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.76	0.96	3.58	0.98	3.64	0.94	3.71	1.02	3.60	0.95	3.81	0.98	3.60	1.01	3.67	0.97	มาก
6	คณะกรรมการการนิเทศภายในประสานงานกับฝ่ายบริหาร จัดหาอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้กับครูผู้สอนรายวิชาตามความต้องการจำเป็น	3.69	0.96	3.61	0.97	3.58	0.93	3.74	0.99	3.62	0.98	3.76	0.89	3.56	1.03	3.65	0.96	มาก
7	คณะกรรมการการนิเทศภายในจัดอบรมและสัมมนาเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพให้กับครูผู้สอน	3.57	1.04	3.59	1.00	3.50	1.03	3.67	1.00	3.43	1.01	3.87	0.99	3.48	1.00	3.58	1.01	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง		ใหญ่			(n = 276)	
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 276)	(n = 276)								
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
8	ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วม การปฏิบัติงานตามปฏิทิน การปฏิบัติงานกับคณะกรรมการ การนิเทศภายในสม่ำเสมอ	3.80	0.94	3.67	0.97	3.68	0.98	3.81	0.93	3.69	0.99	3.79	0.97	3.76	0.87	3.74	0.96	มาก
9	ผู้บริหารโรงเรียนประชุมกระตุ้นครู ทุกคนให้มีทัศนคติที่ดี ตระหนักถึง และให้ความสำคัญกับกิจกรรม การนิเทศภายในโรงเรียน	3.80	0.90	3.77	0.98	3.74	0.93	3.84	0.96	3.62	0.95	3.98	0.94	3.90	0.86	3.79	0.94	มาก
10	คณะกรรมการการนิเทศจัดทำคู่มือ การนิเทศภายในเพื่อให้ครูได้ศึกษา และเป็นแนวทางในการปฏิบัติ	3.55	1.05	3.46	1.03	3.44	1.04	3.59	1.03	3.43	1.07	3.60	1.07	3.54	0.89	3.51	1.04	มาก
	รวม	3.72	0.80	3.62	0.80	3.60	0.79	3.75	0.80	3.59	0.83	3.79	0.79	3.64	0.69	3.67	0.80	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิชยฐานะ และขนาดโรงเรียน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน
มีสภาพสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน

ข้อ	ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม (n = 276)		สภาพการนิเทศภายในที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย (n = 136)		หญิง (n = 140)		มี (n = 151)		ไม่มี (n = 125)		เล็ก (n = 136)		กลาง (n = 90)		ใหญ่ (n = 50)				
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		\bar{X}	SD
1	คณะกรรมการการนิเทศภายใน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล การปฏิบัติการนิเทศอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	3.68	0.86	3.64	0.98	3.60	0.95	3.74	0.88	3.56	0.92	3.83	0.99	3.64	0.78	3.66	0.92	มาก
2	เอกสารการประเมินการนิเทศภายใน เป็นที่เข้าใจ สะดวกและง่ายต่อ การประเมินประเด็นการนิเทศ ของผู้ดำเนินการนิเทศ	3.73	0.90	3.69	0.95	3.60	0.92	3.83	0.91	3.63	0.92	3.80	0.93	3.74	0.92	3.71	0.92	มาก
3	ครูผู้สอนให้การยอมรับการปฏิบัติ การนิเทศของคณะกรรมการ การนิเทศ และเพื่อนครูผู้ทำหน้าที่ นิเทศ	3.84	0.89	3.74	0.88	3.69	0.86	3.90	0.90	3.76	0.88	3.82	0.86	3.78	0.95	3.79	0.88	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการกำกับตรวจสอบ การปฏิบัติการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง		ใหญ่			(n = 276)	
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 276)	(n = 276)								
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
4	การนิเทศของครูและคณะกรรมการ การนิเทศมีบรรยากาศของ การเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ และเป็นกัลยาณมิตร	3.83	0.86	3.79	0.89	3.78	0.87	3.85	0.88	3.78	0.89	3.87	0.91	3.80	0.76	3.81	0.87	มาก
5	ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วม ในการนิเทศภายในร่วมกับครู และคณะกรรมการการนิเทศ อย่างสม่ำเสมอตามโอกาส	3.82	0.87	3.61	1.01	3.59	0.97	3.86	0.90	3.60	0.98	3.84	0.91	3.76	0.92	3.71	0.95	มาก
6	ผลการนิเทศมีความถูกต้อง เป็น ธรรม เป็นที่ยอมรับของครูผู้สอน	3.90	0.89	3.66	1.02	3.68	0.98	3.90	0.95	3.73	0.95	3.89	1.03	3.72	0.88	3.78	0.97	มาก
7	คณะกรรมการการนิเทศดำเนินการ นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของครูผู้สอนตามปฏิทิน การปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	3.76	0.92	3.62	0.95	3.56	0.91	3.84	0.94	3.63	0.93	3.77	0.95	3.72	0.93	3.69	0.33	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการกำกับตรวจสอบ การปฏิบัติการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง		ใหญ่			(n = 276)	
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 276)	(n = 276)								
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
8	ครูผู้รับการนิเทศมีเวลาในการเตรียม ความพร้อมการรับการนิเทศจาก คณะกรรมการและครูผู้นิเทศรายวิชา	3.81	0.98	3.67	0.94	3.67	0.91	3.82	1.01	3.65	0.95	3.87	0.96	3.74	0.97	3.74	0.96	มาก
9	ผลการนิเทศครูผู้สอนรายบุคคล ได้รับการปกปิดเป็นความลับ ข้อมูลจะได้รับการรับรู้เพียงเฉพาะ ครูผู้รับการนิเทศกับคณะกรรมการ การนิเทศและผู้บริหาร โรงเรียน	3.75	0.81	3.69	1.00	3.66	0.93	3.79	0.88	3.69	0.87	3.80	0.96	3.66	0.92	3.72	0.91	มาก
10	ข้อมูลการนิเทศของคณะกรรมการ การนิเทศและครูผู้นิเทศจะได้รับการ บันทึกจัดเก็บในฐานข้อมูล ของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและ ง่ายต่อการสืบค้น	3.71	0.90	3.54	1.06	3.58	0.94	3.68	1.04	3.63	0.91	3.77	1.04	3.38	1.05	3.63	0.99	มาก
	รวม	3.78	0.69	3.67	0.78	3.64	0.75	3.82	0.72	3.67	0.74	3.83	0.76	3.69	0.68	3.72	0.74	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิชยฐานะ และขนาด โรงเรียน ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ
มีสภาพสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับ สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และขนาดโรงเรียน

ข้อ	ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน				รวม (n = 276)		สภาพการนิเทศภายในที่ปฏิบัติจริง				
		ชาย (n = 136)		หญิง (n = 140)		มี (n = 151)		ไม่มี (n = 125)		เล็ก (n = 136)		กลาง (n = 90)			ใหญ่ (n = 50)			
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		\bar{X}	SD		
1	ผลการนิเทศภายในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.74	0.86	3.71	0.87	3.72	0.91	3.74	0.82	3.74	0.94	3.79	0.76	3.58	0.88	3.72	0.87	มาก
2	ผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคนใช้เป็นข้อมูลในการอบรมครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนและนักเรียนรายบุคคล	3.76	0.85	3.73	0.93	3.69	0.92	3.81	0.85	3.65	0.92	3.92	0.86	3.66	0.80	3.74	0.89	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม (n = 276)		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย (n = 136)		หญิง (n = 140)		มี (n = 151)		ไม่มี (n = 125)		เล็ก (n = 136)		กลาง (n = 90)		ใหญ่ (n = 50)				
		\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>			
3	ผลการนิเทศภายในโรงเรียน ใช้เป็นข้อมูลการวางแผนพัฒนา งานวิชาการ และงานการบริหาร ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.79	0.85	3.68	0.88	3.70	0.89	3.78	0.83	3.66	0.92	3.87	0.81	3.70	0.79	3.74	0.87	มาก
4	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ข้อมูลจาก การนิเทศภายในจัดหาครูต้นแบบ สาธิตการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นแบบอย่าง	3.68	0.98	3.61	1.00	3.57	1.00	3.74	0.98	3.59	0.99	3.72	1.06	3.68	0.84	3.65	0.99	มาก
5	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้เป็น ข้อมูล ในการหาแนวทาง ในการพัฒนาเทคนิคการจัด การเรียนการสอนให้กับครู ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตน	3.72	0.96	3.65	1.00	3.66	0.92	3.72	1.04	3.65	1.00	3.77	0.98	3.62	0.92	3.68	0.98	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง		ใหญ่			(n = 276)	
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 276)	(n = 276)								
\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>			
6	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้เป็นข้อมูล เพื่อจัดส่งครูเข้ารับการฝึกอบรม วิธีการจัดการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับรายวิชาของตน	3.75	0.95	3.51	1.08	3.60	1.03	3.67	1.01	3.63	1.10	3.76	0.94	3.42	0.91	3.63	1.02	มาก
7	ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ควรเข้ารับ การอบรมเทคนิคการจัดการเรียน การสอนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำ ความรู้และทักษะถ่ายทอดให้ กับครูใน โรงเรียนของคุณ อย่างต่อเนื่อง	3.79	0.86	3.60	1.00	3.74	0.88	3.64	1.01	3.71	1.00	3.78	0.87	3.50	0.86	3.70	0.94	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินการ	เพศ		วิทยฐานะ				ขนาดโรงเรียน						รวม		สภาพ การนิเทศภายใน ที่ปฏิบัติจริง		
		ชาย		หญิง		มี		ไม่มี		เล็ก		กลาง		ใหญ่			(n = 276)	
		(n = 136)	(n = 140)	(n = 151)	(n = 125)	(n = 136)	(n = 90)	(n = 50)	(n = 276)	(n = 276)								
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
8	ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศภายใน อาจารย์รวมเป็นประเด็นเสนอต่อ หน่วยศึกษานิเทศก์ เพื่อใช้เป็น ข้อมูลในการอบรมเทคนิค การจัดการเรียนการสอนให้แก่ครู ในเขตพื้นที่การศึกษา	3.88	0.87	3.67	0.96	3.73	0.93	3.82	0.91	3.78	0.96	3.91	0.86	3.50	0.89	3.77	0.92	มาก
9	ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาให้ ความสำคัญกับผลการประเมิน การนิเทศภายในของโรงเรียน ในสังกัด	3.78	0.92	3.69	0.97	3.70	0.95	3.78	0.93	3.68	0.98	3.82	0.89	3.70	0.93	3.73	0.94	มาก
	รวม	3.77	0.72	3.65	0.78	3.68	0.77	3.74	0.73	3.68	0.80	3.81	0.70	3.60	0.68	3.70	0.75	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ วิชยฐานะ และขนาดโรงเรียน ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ มีสภาพสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ระหว่างความคิดเห็นของครูผู้สอนซึ่งมีเพศ วิชยฐานะ และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกัน ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (*t*-test) เปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนระหว่างความคิดเห็นของครูผู้สอนเพศชายกับเพศหญิง

ลำดับ ที่	ด้าน	ชาย		หญิง		<i>t</i>	<i>p</i>
		\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1	การวางแผนเตรียมการ	3.89	0.74	3.85	0.80	0.41	.68
2	การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	3.72	0.80	3.62	0.80	1.09	.28
3	การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.78	0.69	3.67	0.78	1.33	.18
4	การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	3.77	0.72	3.65	0.78	1.29	.20
	รวม	3.79	0.63	3.70	0.69	1.18	.24

จากตารางที่ 7 พบว่า ครูผู้สอนเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งรายด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (*t*-test) เปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนระหว่าง
ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะและไม่มีวิทยฐานะ

ลำดับ ที่	ด้าน	มีวิทยฐานะ		ไม่มีวิทยฐานะ		<i>t</i>	<i>p</i>
		\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1	การวางแผนเตรียมการ	3.78	0.81	3.97	0.70	-2.08	.04*
2	การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	3.60	0.79	3.75	0.80	-1.52	.13
3	การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.64	0.75	3.82	0.72	-2.03	.04*
4	การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	3.68	0.77	3.74	0.73	-.74	.46
	รวม	3.68	0.68	3.82	0.64	-1.86	.07

**p* < .05

จากตารางที่ 8 พบว่า ครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะและไม่มีวิทยฐานะมีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการวางแผนเตรียมการโดยรวม ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการวางแผนเตรียมการ และด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ ครูสองกลุ่มความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยครูที่ไม่มีวิทยฐานะมีความเห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติได้จริงสูงกว่าครูที่มีวิทยฐานะ

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียน
ขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน

ด้าน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
การวางแผนเตรียมการ	ระหว่างกลุ่ม	0.53	2	0.27	0.45	.64
	ภายในกลุ่ม	161.19	273	0.59		
	รวม	161.72	275			
การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	ระหว่างกลุ่ม	2.12	2	1.06	1.67	.19
	ภายในกลุ่ม	173.50	273	0.64		
	รวม	175.62	275			
การกำกับตรวจสอบ การปฏิบัติการ	ระหว่างกลุ่ม	1.43	2	0.71	1.31	.27
	ภายในกลุ่ม	148.26	273	0.54		
	รวม	149.69	275			
การปรับปรุงแก้ไข การดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	1.79	2	0.89	1.59	.21
	ภายในกลุ่ม	153.10	273	0.56		
	รวม	154.89	275			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.15	2	0.57	1.31	.27
	ภายในกลุ่ม	119.87	273	0.44		
	รวม	121.01	275			

จากตารางที่ 9 พบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งรายด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงแก้ไข การนิเทศภายใน โรงเรียน
ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัญหาคำนี้ โดยนำเสนอค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของประเด็นสำคัญ ปัญหาการนิเทศภายในแต่ละด้านตามความเห็นของครูผู้สอน และนำเสนอประเด็นสำคัญของปัญหาการนิเทศภายในแต่ละด้านสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาถึง แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแต่ละด้าน ดังรายละเอียดของข้อมูลในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ปัญหาด้านการวางแผนเตรียมการ การดำเนินการการนิเทศภายใน โรงเรียน

ข้อ	ปัญหาด้านการวางแผนเตรียมการ	f	%
1	แผนปฏิบัติงานนิเทศภายใน ไม่มีความชัดเจน	48	17.40
2	องค์ประกอบคณะกรรมการการนิเทศภายในของโรงเรียน ไม่มีความเหมาะสม	50	18.10
3	ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักรู้ของครูต่อกระบวนการนิเทศภายใน	83	30.10
4	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ขาดความเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน	37	13.40
5	ครูขาดความพร้อม ไม่มีการเตรียมตัวรับการนิเทศภายใน	54	19.60
6	อื่น ๆ		
6.1	ไม่มีปัญหา	4	1.40
	รวม	276	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า ประเด็นปัญหาที่สำคัญด้านการวางแผนเตรียมการตามความคิดเห็นของครูผู้สอนส่วนใหญ่ คือ ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักรู้ของครูต่อกระบวนการนิเทศภายใน (ข้อ 3)

จากประเด็นปัญหาด้านการวางแผนเตรียมการดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษามีฉันทามติเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาด้านการวางแผนเตรียมการบางประเด็นดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ฉันทามติแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาด้านการวางแผนเตรียมการ การนิเทศภายใน
โรงเรียน

ประเด็นปัญหาและแนวทางการพัฒนา	ฉันทามติ
ประเด็นที่ 1 crudความเข้าใจ และไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน จัดประชุม อบรม หรือชี้แจง ให้ทราบถึง ขั้นตอน กระบวนการ เพื่อร่วมกัน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเป็นไปเพื่อการพัฒนา มิใช่การจับผิด	13

จากตารางที่ 11 พบว่า ประเด็นที่ 1 crudความเข้าใจ และไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการ
นิเทศภายใน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาประเด็นนี้ โดยจัดประชุม อบรม
หรือชี้แจง ให้ทราบถึง ขั้นตอน กระบวนการ เพื่อร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายใน
เป็นไปเพื่อการพัฒนา มิใช่การจับผิด (ฉันทามติ 13 ต่อ 13)

ตารางที่ 12 ปัญหาด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน การดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน

ข้อ	ปัญหาด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน	F	%
1	ความไม่ชัดเจนของปฏิทินการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน	37	13.40
2	โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติ	63	22.80
3	ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน	84	30.40
4	ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศ ภายใน	40	14.50
5	วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอที่สนับสนุนการปฏิบัติงานการนิเทศ ภายใน	49	17.80
6	อื่น ๆ		
6.1	ไม่มีการดำเนินการนิเทศภายใน	3	1.10
	รวม	276	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่า ประเด็นปัญหาที่สำคัญด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนส่วนใหญ่ คือ ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน (ข้อ 3) และโรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ (ข้อ 2)

จากประเด็นปัญหาด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษามีฉันทามติเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาด้านการวางแผนเตรียมการบางประเด็น ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ฉันทามติแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายใน โรงเรียน

ประเด็นปัญหาและแนวทางการพัฒนา	ฉันทามติ
ประเด็นที่ 1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน	
ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และติดตามผลการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ	10
ประเด็นที่ 2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	
คณะกรรมการการดำเนินการนิเทศภายในจัดทำคู่มือ ปฏิทิน และแบบบันทึกการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ	12

จากตารางที่ 13 พบว่า ประเด็นที่ 1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาประเด็นนี้ โดยผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และติดตามผลการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ (ฉันทามติ 10 ต่อ 13)

ประเด็นที่ 2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาประเด็นนี้ โดยให้คณะกรรมการการดำเนินการนิเทศภายในจัดทำคู่มือ ปฏิทิน และแบบบันทึกการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ (ฉันทามติ 12 ต่อ 13)

ตารางที่ 14 ปัญหาด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ การดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน

ข้อ	ปัญหาด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	<i>f</i>	%
1	เอกสารการนิเทศเข้าใจยากและไม่สะดวกในการนำไปใช้	16	5.80
2	ความไม่เที่ยงตรง และความจริงจังในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ	60	21.70
3	ครูผู้สอน ไม่ยอมรับผลการนิเทศ	64	23.20
4	การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่กำหนดไว้	68	24.60
5	ครูผู้สอน ไม่พร้อม และขาดการเตรียมตัวเพื่อการนิเทศภายใน	66	23.90
6	อื่น ๆ		
6.1	ไม่มีปัญหา	1	0.36
6.2	การนิเทศภายในไม่เป็นระบบที่ชัดเจน	1	0.36
	รวม	276	100.00

จากตารางที่ 14 พบว่า ประเด็นปัญหาที่สำคัญด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนส่วนใหญ่ คือ การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ (ข้อ 4) ครูผู้สอนไม่พร้อม และขาดการเตรียมตัวเพื่อการนิเทศภายใน (ข้อ 5) และครูผู้สอนไม่ยอมรับผลการนิเทศ (ข้อ 3)

จากประเด็นปัญหาด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษามีฉันทามติเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาด้านการวางแผนเตรียมการบางประเด็น ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 จันทมติแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ
การนิเทศภายใน โรงเรียน

ประเด็นปัญหาและแนวทางการพัฒนา	จันทมติ
ประเด็นที่ 1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	
ปรับการนิเทศภายในให้มีความยืดหยุ่น แต่ต้องดำเนินการให้ครบตามปฏิทินที่กำหนดไว้	12
ประเด็นที่ 2 ครูขาดการเตรียมตัว และไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	
คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทินในการประเมินให้ครูผู้รับการประเมิน ล่วงหน้า พร้อมทั้งมีข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกัน	9

จากตารางที่ 15 พบว่า ประเด็นที่ 1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาประเด็นนี้ โดยปรับการนิเทศภายในให้มีความยืดหยุ่น แต่ต้องดำเนินการให้ครบตามปฏิทินที่กำหนดไว้ (จันทมติ 12 ต่อ 13)

ประเด็นที่ 2 ครูขาดการเตรียมตัว และไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาประเด็นนี้ โดยคณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทินในการประเมินให้ครูผู้รับการประเมินล่วงหน้า พร้อมทั้งมีข้อตกลงในการปฏิบัติร่วมกัน (จันทมติ 9 ต่อ 13)

ตารางที่ 16 ปัญหาด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการกรณีศึกษาในโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	f	%
1	ผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้นำข้อมูลผลการประเมินการนิเทศภายในโดยภาพรวม ประชุมชี้แจงครูทุกคนได้รับรู้ รับทราบ	49	17.80
2	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูไม่นำผลการประเมินปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตน	53	19.20
3	โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหาร โรงเรียนทั้งระบบ	73	26.40
4	เขตพื้นที่การศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับข้อมูลการประเมินการนิเทศภายในของโรงเรียน	35	12.70
5	ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญกำลังใจการปฏิบัติงานของครู	64	23.20
6	อื่น ๆ		
6.1	ไม่มีปัญหา	2	0.70
รวม		276	100.00

จากตารางที่ 16 พบว่า ประเด็นปัญหาที่สำคัญด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการตามความคิดเห็นของครูผู้สอนส่วนใหญ่ คือ โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหาร โรงเรียนทั้งระบบ (ข้อ 3) และผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญกำลังใจการปฏิบัติงานของครู (ข้อ 5)

จากประเด็นปัญหาด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษามีฉันทามติเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาด้านการวางแผนเตรียมการบางประเด็น ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 17 จันทมติแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ
การนิเทศภายใน โรงเรียน

ประเด็นปัญหาและแนวทางการพัฒนา	จันทมติ
ประเด็นที่ 1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ	
คณะกรรมการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในจะต้องสรุปและรายงานผลต่อ ผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ และนำเข้าที่ประชุมเพื่อหาแนวทางพัฒนาร่วมกัน	12
ประเด็นที่ 2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	
ผู้บริหารนำผลการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณา ความดีความชอบ	11

จากตารางที่ 17 พบว่า ประเด็นที่ 1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุง
และพัฒนางานการบริหาร โรงเรียนทั้งระบบ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนา
ประเด็นนี้ โดยคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในจะต้องสรุปและรายงานผลต่อ
ผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ และนำเข้าที่ประชุมเพื่อหาแนวทางพัฒนาร่วมกัน (จันทมติ 12 ต่อ 13)

ประเด็นที่ 2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์
ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหารส่วนใหญ่มีแนวทาง
การแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาประเด็นนี้ โดยผู้บริหารนำผลการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่ง
ในการพิจารณาความดีความชอบ (จันทมติ 11 ต่อ 13)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบหรือประเภทผสมวิธีของการวิจัยกึ่งเชิงปริมาณและกึ่งเชิงคุณภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนเตรียมการ ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามวิทยฐานะของครู จำนวน 315 คน ตามตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) จำนวน 276 คน และผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดี (Best practice) ซึ่งมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทแรก เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียน ประเภทที่สอง เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 2 ประเภท ผู้ให้ข้อมูลเป็นครูผู้สอน จำนวน 276 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.62 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนประเภทที่สาม เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการ การนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามประเด็นปัญหาสำคัญการนิเทศภายในสถานศึกษาแต่ละด้าน ซึ่งได้จากการตอบของผู้บริหารสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และค่าร้อยละ การวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าวิกฤตที่ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผล

1. สภาพการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านการวางแผนเตรียมการ ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ทั้งโดยรวมและทุกรายด้าน ซึ่งครูผู้สอนทั้งครูชาย ครูหญิง ครูที่มีวิทยฐานะและไม่วิทยฐานะ รวมทั้งครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่า

โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก โดยทั้งครูชาย ครูหญิง ครูที่มีวิทยฐานะและไม่มีวิทยฐานะ และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่) มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2. ปัญหาสำคัญและแนวทางการแก้ไขปัญหการนิเทศภายในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ปัญหาสำคัญการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ ครูขาดความเข้าใจ และไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านนี้ โดยจัดประชุม อบรม หรือชี้แจง ให้ทราบถึงขั้นตอน กระบวนการ และความสำคัญของการนิเทศภายใน

2.2 ปัญหาสำคัญการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และไม่มีคู่มือในการดำเนินการนิเทศภายใน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้ โดยการติดตามผลการนิเทศภายใน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานนิเทศให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

2.3 ปัญหาสำคัญการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ ได้แก่ การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ครูขาดความพร้อมเพื่อรับการนิเทศ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้ โดยการปรับปฏิทินการนิเทศให้มีความยืดหยุ่นและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ครูทุกคนได้รับทราบ

2.4 ปัญหาสำคัญการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหาร โรงเรียนทั้งระบบ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้ โดยคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในนำผลการนิเทศภายในรายงานต่อผู้บริหารเพื่อการพิจารณาความดีความชอบ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยและข้อมูลที่ได้จากการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในโดยรวมและทุกรายด้าน ทั้งด้านการวางแผนเตรียมการ การดำเนินการปฏิบัติตามแผน การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ สามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการนิเทศภายใน

เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป., หน้า 6) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงกำหนดไว้ในหมวด 4 มาตราที่ 22-30 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 13-17) ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ กำหนดไว้ในหมวดที่ 5 มาตราที่ 31-40 หน้าที่ 17-27 และการนิเทศภายในโดยเฉพาะนั้น มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหาร ให้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ เกณฑ์คุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินด้วย เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ตระหนักเห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของจิณห์ชาน์ อุปาทั้ง (2551, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. พบว่า การนิเทศภายในมีการกำหนดและแจ้งนโยบายการนิเทศภายใน มีการเตรียมบุคลากร มีการวางแผนการนิเทศมีการจัดทำแผนงาน โครงการ มีการเตรียมเครื่องมือ และมีการเตรียมการประเมินผล และสรุปผลการนิเทศอย่างครบถ้วน แสดงให้เห็นถึงความตระหนักและให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน และสอดคล้องกับก้าพล วิทยาลัย (2549, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายใน โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ซึ่งนับได้ว่าเป็นโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกและมีกระบวนการปฏิบัติงานที่ดีมาก พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายใน โรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการเตรียมบุคลากรมีการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน มีการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียนและมีการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญของการวางแผนเตรียมการการนิเทศภายใน เกี่ยวข้องกับ ครอบคลุมความเข้าใจ และไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจิณห์ชาน์ อุปาทั้ง (2551, หน้า 157) ซึ่งปัญหาที่พบ คือ ความร่วมมือของครูภาระงาน และระยะเวลาที่ไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของก้าพล วิทยาลัย (2549, หน้า 132)

ที่พบว่าการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมานจิต พงษ์สนาม (2542, หน้า 219-220) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กล่าวว่าปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายใน พบว่า บุคลากรขาดความรู้ทางการนิเทศการศึกษา บุคลากรไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร มีงานรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาเพียงพอ และปฏิบัติงานไม่จริงจัง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนละเลยและไม่ให้ความสำคัญของการนิเทศภายใน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ และแนวคิดของกรองทอง จิระเชษฐกุล (2550, หน้า 2) ที่กล่าวว่า จากข้อมูลการประเมินคุณภาพภายนอก และรายงานผลการประเมินผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่งละเลยการนิเทศภายในโรงเรียนโดยสิ้นเชิง สถานศึกษาบางแห่ง ไม่มีข้อมูลการนิเทศภายในเลยและบางแห่งไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน” และสอดคล้องกับหลักการ และแนวคิดของเยาวพา เชชะคุปต์ (2542, หน้า 111) กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาความว่า ครูใหญ่เป็นผู้นำทางการศึกษา มากกว่าโดยตำแหน่ง และความร่วมมือกันระหว่างครู ครูใหญ่ ผู้นิเทศ จะช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาในเรื่อง ขาดความเข้าใจ และไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายในว่า ให้มีการจัดประชุม อบรม หรือชี้แจง ให้ทราบถึงขั้นตอน กระบวนการ และความสำคัญของการนิเทศภายใน ซึ่งสอดคล้องกับกรองทอง จิระเชษฐกุล (2550, หน้า 23) ที่ได้กล่าวถึง กิจกรรมการนิเทศที่ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้โดยใช้กิจกรรมการนิเทศในรูปแบบของการอบรมปฏิบัติการ ประชุมปฏิบัติการ และสอดคล้องกับกิติมา ปรีดีดิถ (2532, หน้า 70) ที่กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารว่า ผู้บริหารจะต้องจัดดำเนินการให้มีการฝึกอบรมขึ้น เพราะการฝึกอบรมช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจดีขึ้น

3. จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาสำคัญของการดำเนินการปฏิบัติตามแผนของการนิเทศภายในเกี่ยวข้องกับครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และไม่มีคู่มือในการดำเนินการนิเทศภายใน ในประเด็นของครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายในนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของจินทราน์ อุปาทั้ง (2551, หน้า 155) ซึ่งพบว่า ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่ให้ความสนใจในการกำหนดและแจ้งนโยบาย ครูไม่เต็มใจในการรับหน้าที่ในแต่ละแผนงาน และในประเด็นที่ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีคู่มือในการดำเนินการภายใน สอดคล้องกับสมานจิต พงษ์สนาม (2542, หน้า 231) พบว่า ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ขาดเอกสาร สื่อ อุปกรณ์ในการนิเทศภายใน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารไม่ตระหนักและเน้นให้การนิเทศภายใน

เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งฉัตรชัย เศษฐดิถ (2543, หน้า 26) ได้กล่าวว่า ในการแข่งขันนโยบายการนิเทศของโรงเรียนจะต้องแจ้งในที่ประชุม โดยผู้บริหารเป็นผู้แจ้ง

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาในเรื่องครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และไม่มีคู่มือในการดำเนินการนิเทศภายใน โดยการติดตามผลการนิเทศภายใน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานนิเทศให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับสมชัย วุทธิปริษา (2538) ได้กล่าวถึงบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการเร่งรัดคุณภาพการศึกษา (ปริษา นิพนธ์พิทยา, 2537, หน้า 51) ไว้ว่า การกำกับติดตาม ดูแล และนิเทศของศึกษานิเทศก์จะต้องดำเนินการ โดยมีขั้นตอน คือ การนิเทศช่วยเหลือจุดที่มีปัญหาเร่งเร้าให้มีการประชุมวิชาการและช่วยให้เกิดความร่วมมือจากผู้รับการนิเทศ ทั้งนี้เทศยังสอดคล้องกับชาญชัย อาจินสมาจาร (2553, หน้า 29) ซึ่งกล่าวถึงการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานนิเทศให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ว่าการกำหนดข้อปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจในตนเอง ว่าเขากำลังปฏิบัติงานไปในทิศทางที่ถูกต้อง

4. จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาสำคัญของการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการการนิเทศภายใน เกี่ยวข้องกับการดำเนินการนิเทศภายใน ไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ครูขาดความพร้อมเพื่อรับการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินทราน์ อุปาทัง (2551, หน้า 156) กล่าวว่า คณะกรรมการปฏิบัติงานไม่ได้ตามกำหนดไว้ การมีภาระงาน หรือกิจกรรมอื่นภายในโรงเรียนมาก จึงไม่สามารถปฏิบัติตามปฏิทิน หรือกำหนดการได้ และสอดคล้องกับกนกกร ฉัตรหิรัญเลิศ (2546, หน้า 147) พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายใน คือ การขาดความร่วมมือจากครู การขาดแคลนกำลังคนในการปฏิบัติงาน และไม่สามารถจัดสรรเวลาในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนได้ และไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาเพียงพอในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน เช่นเดียวกับชารี มณีศรี (2538, หน้า 205) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เวลาในการปฏิบัติการนิเทศของบุคลากรภายในโรงเรียนมีน้อยมาก เพราะบุคลากรมีงานสอน และหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายประจำอยู่แล้ว

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาเรื่องการดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ครูขาดความพร้อมเพื่อรับการนิเทศ โดยปรับปฏิทินการนิเทศภายในสามารถยืดหยุ่นได้สอดคล้องกับหลักการ และแนวคิดของชาญชัย อาจินสมาจาร (2553, หน้า 33, 46) โปรแกรมการนิเทศการศึกษาควรมีความยืดหยุ่นการวางแผนที่ดีเอาแนวของการทดลองนั้น ไม่ได้ถือว่าการตัดสินใจเป็นข้อยุติแผนจะต้องมีการปรับปรุงอยู่เสมอ จากประสบการณ์ที่ได้รับสถานการณืนั้นเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ สิ่งดังกล่าวมีความจำเป็นต้องปรับ

โปรแกรมนโยบายแนวทางแผนและวิธีการจัดการได้รับการเสนอแนะอภิปรายการแก้ปัญหา ถูกนำออกใช้แล้วนำมาอภิปรายและเปลี่ยนแปลงกันอีกครั้งหนึ่ง โดยวิธีนี้ความเจริญงอกงาม ความก้าวหน้าและการปรับปรุงก็มีอยู่เรื่อยไป ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นปฏิทินประจำปีล่วงหน้า เพื่อให้ทราบ และเตรียมตัวรับการนิเทศภายใน ตรงกับหลักการของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526, หน้า 121-122) ที่กล่าวว่า ควรจัดทำปฏิทิน การปฏิบัติงาน หรือกำหนดการปฏิบัติงาน โดยจะได้เห็นภาพรวมของงานทั้งหมด หากไม่จัดทำเป็น กำหนดปฏิทินประจำปี อาจจะทำเป็นรายเดือนก็ได้ เพื่อการปฏิบัติงานจะได้ดำเนินการอย่างมี ประสิทธิภาพ

5. จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาสำคัญของการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ การนิเทศ ภายใน เกี่ยวข้องกับโรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา งาน การบริหารโรงเรียนทั้งระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกำพล วิทยาลัย (2549, หน้า 131) กล่าวว่า จะต้องมีการรายงานสรุปผลการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยมีการรายงานข้อมูลและ รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าการนำเสนอผลการนิเทศ ภายในเป็นรูปเล่มรายงานจะเป็นหลักฐานที่สามารถนำมาศึกษาและพัฒนาการดำเนินกิจกรรม การนิเทศภายในของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณี ขาวพระไพโร (2539, หน้า 199) กล่าวว่า ปัญหาของการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับครูไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับ และครูไม่นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา ของโรงเรียนหรือองค์กร ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารขาดความสนใจ และครูไม่ยอมรับ ผลการนิเทศภายใน ตรงกับหลักการของกรมสามัญศึกษา (2539, หน้า 14) กล่าวว่า อุปสรรคของ การนิเทศภายในโรงเรียนคือ ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและสนับสนุน และไม่เห็นความจำเป็นของ การนิเทศภายใน จึงส่งผลให้ผู้บริหารไม่ได้นำผลการนิเทศไปพัฒนางานภายในโรงเรียนทั้งระบบ และตรงกับหลักการของชารี มณีศรี (2538, หน้า 206) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศที่ส่งผล กับงานทั้งระบบในโรงเรียนว่า การนิเทศภายในโรงเรียนควรที่แต่ละโรงเรียนจะต้องกระทำ อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาปรับส่วนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคให้น้อยลงและหมดไปจากโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลดีต่อนักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษา

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารส่วนใหญ่ ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาในเรื่อง โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา งานการบริหารโรงเรียน ทั้งระบบ โดยคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายใน นำผลการนิเทศภายในรายงานต่อ ผู้บริหาร เพื่อการพิจารณาความดีความชอบ ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526, หน้า 142) กล่าวถึงกระบวนการการนิเทศภายในว่า ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการปฏิบัติการนิเทศจะต้องนำไปประมวลสรุปวิเคราะห์ วิจัยเพื่อรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงงานและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป และในเรื่องของการนำผลการนิเทศภายในมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบนั้น ถือได้ว่าเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับปรีชา นิพนธ์พิทยา (2537, หน้า 17) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศที่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยว่า การสร้างขวัญกำลังใจเป็นการเสริมแรงของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะดำเนินการไปพร้อมกันขณะที่ผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีปัญหาการดำเนินการทุกขั้นตอน ฉะนั้นหน่วยนิเทศติดตาม และประเมินผลทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ควรจัดทำคู่มือการดำเนินการการนิเทศภายใน เพื่อให้ทุกโรงเรียนใช้เป็นแนวทางการดำเนินการได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม คณะกรรมการการดำเนินงาน ผู้บริหาร และผู้อำนวยการ โรงเรียนควรจัดประชุมสัมมนาครูให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการดำเนินการนิเทศภายในก่อนเปิดภาคเรียน และปีการศึกษา

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ควรจัดอบรม สัมมนาครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อกระบวนการนิเทศภายใน ก่อนเปิดภาคเรียนทุกภาคเรียน

1.3 คณะกรรมการการนิเทศและผู้บริหาร โรงเรียน ควรจัดประชุมครูและบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนให้รับรู้ รับทราบ เข้าใจถึงกระบวนการและความสำคัญของการนิเทศภายใน ก่อนการเปิดภาคเรียนทุกภาคเรียน รวมทั้งสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรนำผลการประเมินการนิเทศภายใน ปรึกษาหารือกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.5 ครูทุกคนและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรให้การยอมรับผลการนิเทศ และใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อเนื่อง

เนื่องจากผลการวิจัยและข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการนิเทศภายใน บางประเด็นมีความขัดแย้งกัน ฉะนั้น หน่วยศึกษานิเทศก์และผู้ที่มีความสนใจอาจดำเนินการวิจัยซ้ำ (Replication) ด้วยวิธีการวิจัยและเทคนิคการวิจัยอื่นที่เหมาะสมเพื่อการได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีผลการวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกกร นัฏริณฤณเลิศ. (2546). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร
ที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนา
หลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ. (2543). แนวทางการนิเทศช่วยเหลือ โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง.
กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2539). แนวทางการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- กรองทอง จิระเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียน. กรุงเทพฯ: ชารอักขร.
- กำพล วิทยาลัย. (2549). การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียนใน โครงการหนึ่ง
อำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษา
และพัฒนาหลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติมา ปรีดีคิดล. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒน์.
- จินทราน์ อุบาทัง. (2551). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐาน
การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฏริณชัย เศษฐคิดล. (2543). การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา
ดีเด่น ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2547). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: เคนแอนด์พีบุ๊ก.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2553). การนิเทศการศึกษา. ม.ป.ท.
- ชารี มณีศรี. (2521). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.
- ชารี มณีศรี. (2538). การนิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- นิพนธ์ ไทพานิช. (2531). การนิเทศแบบคลินิก. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคอาร์ต.
- นิพนธ์ ไทพานิช. (2534). เทคนิคการนิเทศเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บันลือ พุกกะวัน. (2535). การนิเทศภายใน โรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เป็นเครื่องมือและ
มาตราส่วนประเมินค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*, 3(1), 23-24.
- ปรีชา นิพนธ์พิทยา. (2537). *มิติใหม่การนิเทศการศึกษากับการพัฒนา*. กรุงเทพฯ:
สมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย.
- พรรณทรี โชคไพศาล. (2553). *พฤติกรรมการณ์เทศที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน
ของครู*. คุษณินิพนธ์ครุศาสตรคุษณินิพนธ์บัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนา
หลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาลุ่มวัย*. กรุงเทพฯ:
เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- รัชณี ขาวพระไพโร. (2539). *การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณพิศา พฤกษมาศ. (2553). *การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัย เกษมเศรษฐ. (ม.ป.ป). *หลักการและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2532). *การวางแผน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษร
บัณฑิต.
- ศิริวรรณ ฉายะเกษตริน. (ม.ป.ป). *การค้นคว้าจากเอกสารเกี่ยวกับความหมายของการนิเทศการ
บริหาร และความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาในประเทศไทย*. ม.ป.ท.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2553). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. ชลบุรี:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชัย วุฑฒิปรีชา. (2538). *คุณภาพการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์: ปัญหาท้าทายต่อพัฒนา
สมุทสาคร: สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร*.
- สมาคมศึกษานิเทศก์. (2527). *คู่มือการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สมาคมศึกษานิเทศก์.

- สมานจิต พงษ์สนาม. (2542). *การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.* กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.* กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *ตัวบ่งชี้และหลักเกณฑ์การประเมินสำนักงาน รอบรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา. ม.ป.ท.*
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2546). *กัลยาณมิตรนิเทศ.* กรุงเทพฯ: ดับบลิว.เจ. พร็อพเพอร์ตี้.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2547). *กัลยาณมิตรนิเทศสำหรับผู้บริหาร กลยุทธ์ในการนิเทศเพื่อสร้างโรงเรียน ให้เข้มแข็ง.* กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2542). *เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 1-4.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2526). *คู่มือนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา. ม.ป.ท.*
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis.* Cambridge, MA: Center for Advanced Engineering Study, Massachusetts Institute of Technology.
- de Nazare, M., & Coimbra, C. T. (2013, March). Supervision and evaluation: Teachers' perspectives. *Portugal, Lusofna Univesity of Oporto International Journal of Humanities and Social Science*, 3(5), 65-71.
- Glickman, Carl D. (1990). *Supervision of instruction.* New York: Allyn and Bacon.
- Good, C. V. (1959). *Educational dictionary.* New York: McGraw-Hill.

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activating. *Journal of Education and Psychological Measurement, 30*(3), 607-609.
- Potmesilova, P., Potmesil, M., & Roubalova, M. F. (2013). Supervision as a prevention and support to teachers inclusive education. *Electronic Journal for Inclusive Education, 2*(11), 1-12.
- Tahir, I. M., Ghani, N. A., Atek, E. S., & Manaf, Z. A. (2012). Effective supervision from research students' perspective. *Macrothink Institute International Journal of Education, 4*(2), 211-222.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ราชานามผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบความเที่ยงตรงเครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์การตรวจสอบความเที่ยงตรงเครื่องมือในการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดลองเครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นายธีรวุฒิ พิทักษ์ชน	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานนิเทศติดตามและ
ประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
3. นายบุญเกื้อ ปาระแก้ว	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 1
4. ดร.ประมวล โสภาพร	อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล
5. นางทิวาวรรณ คำดวง	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม

ที่ ศธ ๖๖๒๑/๗๒๐๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๗ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ค่าโครงยอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพุทธชาติ แสนอุบล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต ๒๐ ในความควบคุมดูแลของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา
โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖ โทรสาร ๐-๓๘๗๔-๕๘๑๑
ผู้วิจัยโทร. ๐๙๘-๐๙๗-๐๘๑๗

ที่ ศธ ๖๒๑๘/๖๑๑๖

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุขอ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพุทธชาติ แสนอุบล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ในความควบคุมดูแลของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ ผู้วิจัยจะขอความร่วมมือจากท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือหนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๓

โทรสาร ๐-๓๘๗๔-๕๘๑๑

ผู้วิจัยโทร ๐๙๘-๐๙๗-๐๘๑๗

ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว ๑๑๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวพุทธชาติ แสนอุบล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพปัญหา และ แนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐ ในความควบคุมดูแลของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ เป็นประธานกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์. ๐๓๘-๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร. ๐๓๘-๗๕๕-๘๑๑

ผู้วิจัยโทร ๐๙๘-๐๙๗-๐๘๑๗

ภาคผนวก ข

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนแต่ละโรงเรียน
และจำนวนแบบสอบถามการวิจัยที่ส่งและได้รับคืนแต่ละโรงเรียน

ตารางที่ 18 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนแต่ละโรงเรียนและจำนวน
แบบสอบถามการวิจัยที่ส่งและได้รับคืนแต่ละโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20, 2558)

ขนาด/ โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง ที่ส่ง	จำนวน ที่ได้รับคืน	คิดเป็น ร้อยละ
ขนาดเล็ก	528	155	136	87.74
1. ภูพระบาทวิทยา	13	5	4	80.00
2. ราชนูทิศ 2	14	5	5	100.00
3. อุดรพัฒนศึกษา	12	5	4	80.00
4. อุดรพิทยานุกูล 2	17	5	4	80.00
5. เชียงหวางพิทยาคาร	11	5	4	80.00
6. ทมนางามวิทยาคม	12	5	4	80.00
7. ยี่งวดพิทยานุกูล	12	5	4	80.00
8. กุมภวาปีพิทยาสรรค์	12	5	5	100.00
9. ตาดทองพิทยาคม	16	5	4	80.00
10. เชียงพังพัฒนวิษ	16	5	5	100.00
11. หนองแดงวิทโยดม	13	5	4	80.00
12. นิคมสงเคราะห์วิทยา	22	5	4	80.00
13. สามพาดพิทยาคาร	14	5	4	80.00
14. นาใหม่พิทยาคมรัชมิ่งคลาภิเษก	16	5	4	80.00
15. แสงอร่ามพิทยาคม	17	5	5	100.00
16. ชาติุโพนทองวิทยาคม	21	5	5	100.00
17. หนองยางชุมพิทยาคม	19	5	4	80.00
18. ภูพานวิทยา	17	5	4	80.00
19. มัธยมสิริวัณวรี 1 อุดรธานี	25	5	4	80.00
20. จอมศรีพิทยาคาร	14	5	4	80.00
21. นานกชุมวิทยาคม	14	5	5	100.00
22. โนนสะอาดชุมแสงวิทยา	18	5	4	80.00
23. สามัคคีพิทยาคาร	17	5	5	100.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ขนาด/ โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง ที่ส่ง	จำนวน ที่ได้รับคืน	คิดเป็น ร้อยละ
24. ทรัพย์อุดมวิทยา	17	5	4	80.00
25. จำปาโมงวิทยาการ	17	5	4	80.00
26. โพนสูงพัฒนศึกษา	15	5	5	100.00
27. เสอเพลอปิทยาคม	16	5	5	100.00
28. คำยางพิทยา	16	5	5	100.00
29. ประจักษ์ศิลปาคม	29	5	4	80.00
30. สีอศิลปศาสตร์	24	5	5	100.00
31. อุดรธรรมานุสรณ์	32	5	5	100.00
ขนาดกลาง	887	105	90	85.71
1. ดงเย็นพิทยาคาร	29	5	5	100.00
2. สามพร้าววิทยา	28	5	4	80.00
3. หนองแสงวิทยศึกษา	30	5	4	80.00
4. กู่แก้ววิทยา	27	5	4	80.00
5. ทุ่งฝนพัฒนศึกษา	23	5	4	80.00
6. บ้านเชียงวิทยา	28	5	5	100.00
7. ไชยวานวิทยา	35	5	4	80.00
8. พิบูลย์รักษ์พิทยา	30	5	4	80.00
9. หนองหัวคูปวงประชานุเคราะห์	33	5	5	100.00
10. อุดรธานีพิทยาคม	44	5	4	80.00
11. ห้วยเก็งพิทยาคาร	49	5	4	80.00
12. โนนสูงพิทยาคาร	57	5	4	80.00
13. ทุ่งฝนพิทยาคาร	43	5	4	80.00
14. สว่างคอมวิทยา	42	5	5	100.00
15. โนนสะอาดพิทยาสรรค์	49	5	4	80.00
16. สุมเส้าพิทยาคาร	47	5	4	80.00
17. ยูงทองพิทยาคม	41	5	5	100.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ขนาด/ โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง ที่ส่ง	จำนวน ที่ได้รับคืน	คิดเป็น ร้อยละ
18. หนองบัวชอพิทยาคม	51	5	4	80.00
19. กุดจับประชาสรรค์	59	5	4	80.00
20. อุดรพัฒนาการ	77	5	4	80.00
21. วังสามหมอมอวิทยาคาร	65	5	5	100.00
ขนาดใหญ่	1,392	55	50	90.91
1. ศรีธาตุพิทยาคม	81	5	4	80.00
2. น้ำโสมพิทยาคม	72	5	5	100.00
3. เพ็ญพิทยาคม	81	5	5	100.00
4. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการอุดรธานี	90	5	4	80.00
5. กุมภวาปี	116	5	5	100.00
6. หนองหานวิทยา	116	5	5	100.00
7. บ้านดุงวิทยา	100	5	4	80.00
8. ประจักษ์ศิลปาคาร	147	5	5	100.00
9. อุดรพิชัยรักษ์พิทยา	150	5	5	100.00
10. สตรีราชินูทิศ	194	5	4	80.00
11. อุดรพิทยานุกูล	245	5	4	80.00
รวม	2,807	315	276	87.62

ภาคผนวก ค

- แบบสอบถามครูผู้สอน เพื่อการวิจัยแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบเลือกตอบ การนิเทศภายในโรงเรียน
- แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียนเพื่อแนวทางการการนิเทศภายในโรงเรียน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

แบบสอบถามชุดนี้เป็นลิขสิทธิ์ของ นางสาวพุทธชาติ แสนอุบล

และรองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ

การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความผิดทางกฎหมายและจริยธรรมการวิจัย

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้จำแนกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามโปรดทำเครื่องหมาย (✓)

ลงในช่อง ที่เป็นคุณลักษณะของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ปี ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งครูผู้สอน

มีวิทยฐานะ ไม่มีวิทยฐานะ

3. ขนาดโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน

ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 499 คน)

ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน)

ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 จำแนกแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

5 ระดับ (Rating-scale questionnaire) เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน

มัธยมศึกษาแต่ละด้าน ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Force-choice checklists) เกี่ยวกับ

ความเป็นปัญหาหรือสาเหตุของปัญหาการนิเทศภายในแต่ละด้านของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

การพิจารณาสภาพการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละด้าน ของส่วนที่ 1 โดยใช้เกณฑ์สภาพการดำเนินการ ดังนี้

5 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงมาก

3 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงปานกลาง

2 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงน้อย

1 หมายถึง สภาพการดำเนินการที่เป็นจริงน้อยที่สุด

1. การวางแผนเตรียมการ (Plan)

ข้อ	การวางแผนเตรียมการ (Plan) การนิเทศภายในโรงเรียน	สภาพการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
1	โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน					
2	คณะกรรมการการนิเทศภายในมีบทบาทหน้าที่ การดำเนินการอย่างเป็นอิสระภายใต้ขอบข่ายระเบียบ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน					
3	คณะกรรมการการนิเทศภายในจัดทำแผนและกิจกรรม การนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ					
4	คณะกรรมการการนิเทศภายในประชุมและชี้แจงให้ครู ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับรู้รับทราบแผนและกิจกรรม การดำเนินงานอย่างชัดเจน					
5	คณะกรรมการการนิเทศภายในประสานกับฝ่ายบริหาร เพื่อการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์ เพื่อการนิเทศภายใน					
6	คณะกรรมการการนิเทศภายใน จัดเตรียมเอกสารบันทึก การนิเทศการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน					
7	คณะกรรมการการนิเทศภายใน ได้วิเคราะห์ปัญหาและ ความต้องการจำเป็น การนิเทศภายในของครูแต่ละคน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
8	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน และแจ้งให้ครูได้รับรู้ รับทราบอย่างทั่วถึง					
9	หัวหน้าและครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เตรียมความพร้อม เพื่อรับการนิเทศภายในจากเพื่อนครูและคณะกรรมการ การนิเทศภายใน					
10	ครูทุกคนเตรียมตัวพร้อมรับการนิเทศ ในรายวิชาที่ตนสอน					

จากประเด็น การวางแผนเตรียมการ การนิเทศภายในโรงเรียน ดังกล่าวข้างต้น ท่านจงระบุ
ปัญหาหรือสาเหตุของปัญหา การดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนของท่าน โดยการทำเครื่องหมาย
 (✓) ลงในช่อง หน้าข้อความสาเหตุของปัญหาที่กำหนดให้ **ข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียว**
 กรณีที่ท่านไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาที่กำหนดให้ทั้ง 5 ข้อ ท่านจงระบุประเด็นปัญหาเพิ่มเติม
 ลงในข้ออื่น ๆ (โปรดระบุ)

1. ความชัดเจนของแผนปฏิบัติงานนิเทศภายใน
2. ความเหมาะสมขององค์ประกอบคณะกรรมการการนิเทศภายในของโรงเรียน
3. ความเข้าใจและตระหนักรู้ของครูต่อกระบวนการนิเทศภายใน
4. ความเป็นผู้นำการนิเทศภายในของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
5. ความพร้อมรับการนิเทศภายในของครู
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. การดำเนินงาน (Do)

ข้อ	การดำเนินงาน (Do) การนิเทศภายในโรงเรียน	สภาพการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
1	คณะกรรมการการนิเทศภายในเยี่ยมชมห้องเรียนเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ					
2	ผู้นิเทศรับฟังและสังเกตการสอนรายวิชาของครูตามปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง					
3	ผู้นิเทศแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้					
4	ผู้นิเทศสรุปผลการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครูผู้สอนในรายวิชาได้รับทราบ					
5	คณะกรรมการการนิเทศภายในจัดประชุมปฏิบัติการประเด็นปัญหาจากการนิเทศระหว่างผู้นิเทศและครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
6	คณะกรรมการการนิเทศภายในประสานงานกับฝ่ายบริหารจัดหาอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้กับครูผู้สอนรายวิชาตามความต้องการจำเป็น					
7	คณะกรรมการการนิเทศภายในจัดอบรมและสัมมนาเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพให้กับครูผู้สอน					
8	ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมการปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานกับคณะกรรมการการนิเทศภายในสม่ำเสมอ					
9	ผู้บริหารโรงเรียนประชุมกระตุ้นครูทุกคนให้มีทัศนคติที่ดีตระหนักถึงและให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน					
10	คณะกรรมการการนิเทศ จัดทำคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูได้ศึกษาและเป็นแนวทางในการปฏิบัติ					

จากประเด็น การดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียน ดังกล่าวข้างต้น ท่านจงระบุปัญหา หรือสาเหตุของปัญหา การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของท่าน โดยการทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง หน้าข้อความสาเหตุของปัญหาที่กำหนดให้ ข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียว กรณีที่ท่าน ไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาที่กำหนดให้ทั้ง 5 ข้อ ท่านจงระบุประเด็นปัญหาเพิ่มเติมลงในข้ออื่น ๆ (โปรดระบุ)

1. ความชัดเจนของปฏิทินการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน
2. ความชัดเจนของแนวทางปฏิบัติในคู่มือการนิเทศภายใน
3. ความรู้ความเข้าใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายใน
4. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศภายใน
5. ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
-

3. การกำกับตรวจสอบการดำเนินงาน (Check)

ข้อ	การกำกับตรวจสอบการดำเนินงาน (Check) การนิเทศภายในโรงเรียน	สภาพการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
1	คณะกรรมการการนิเทศภายในดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล การปฏิบัติการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
2	เอกสารการประเมินการนิเทศภายในเป็นที่เข้าใจ สะดวกและง่ายต่อการประเมินประเด็นการนิเทศของผู้ดำเนินการนิเทศ					
3	ครูผู้สอนให้การยอมรับการปฏิบัติการนิเทศของ คณะกรรมการการนิเทศ และเพื่อนครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ					
4	การนิเทศของครูและคณะกรรมการการนิเทศมีบรรยากาศ ของการเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์และเป็นกัลยาณมิตร					
5	ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในร่วมกับครู และคณะกรรมการการนิเทศอย่างสม่ำเสมอตาม โอกาส					
6	ผลการนิเทศมีความถูกต้อง เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของ ครูผู้สอน					
7	คณะกรรมการการนิเทศดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของครูผู้สอนตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่กำหนดไว้					
8	ครูผู้รับการนิเทศมีเวลาในการเตรียมความพร้อมการรับ การนิเทศจากคณะกรรมการและครูผู้นิเทศรายวิชา					
9	ผลการนิเทศครูผู้สอนรายบุคคลได้รับการปกปิดเป็น ความลับ ข้อมูลจะได้รับการรับรู้เพียงเฉพาะครูผู้รับการนิเทศ กับคณะกรรมการการนิเทศและผู้บริหาร โรงเรียน					
10	ข้อมูลการนิเทศของคณะกรรมการการนิเทศและครูผู้นิเทศ จะได้รับการบันทึกจัดเก็บในฐานข้อมูลของ โรงเรียน อย่างเป็นระบบและง่ายต่อการสืบค้น					

จากประเด็น การกำกับตรวจสอบการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น ท่านจะระบุปัญหาหรือสาเหตุของปัญหา การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของท่าน โดยการทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง หน้าข้อความสาเหตุของปัญหาที่กำหนดให้ ข้อใดข้อหนึ่ง เพียงข้อเดียว กรณีที่ท่านไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาที่กำหนดให้ทั้ง 5 ข้อ ท่านจะระบุประเด็นปัญหาเพิ่มเติมลงในข้ออื่น ๆ (โปรดระบุ)

1. ความสะดวกและง่ายต่อการใช้ของเอกสารการประเมิน
2. ความจริงจังและความเที่ยงตรงของคณะกรรมการ
3. การยอมรับผลการประเมินของครูผู้สอน
4. การประเมินเป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน
5. ความพร้อม การเตรียมตัวและการให้ความร่วมมือของครูผู้รับการประเมิน
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
-

4. การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน (Action)

ข้อ	การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน(Action) การนิเทศภายในโรงเรียน	สภาพการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
1	ผลการนิเทศภายในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้					
2	ผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคนใช้เป็นข้อมูลในการอบรมครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนและนักเรียนรายบุคคล					
3	ผลการนิเทศภายในโรงเรียน ใช้เป็นข้อมูลการวางแผนพัฒนางานวิชาการ และงานการบริหารที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
4	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ข้อมูลจากการนิเทศภายในจัดทำคู่มือต้นแบบสาธิตการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นแบบอย่าง					
5	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้เป็นข้อมูล ในการหาแนวทางในการพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตน					
6	ผู้บริหารโรงเรียนใช้เป็นข้อมูลเพื่อจัดส่งครูเข้ารับการฝึกอบรมวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับรายวิชาของตน					
7	ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรเข้ารับการอบรมเทคนิคการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำความรู้และทักษะถ่ายทอดให้กับครูในโรงเรียนของตน อย่างต่อเนื่อง					
8	ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศภายในอาจรวบรวมเป็นประเด็นเสนอต่อหน่วยศึกษานิเทศก์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการอบรมเทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูในเขตพื้นที่การศึกษา					
10	ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาให้ความสำคัญกับผลการประเมินการนิเทศภายในของโรงเรียนในสังกัด					

จากประเด็น การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น ท่านจงระบุปัญหาหรือสาเหตุของปัญหา การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของท่าน โดยการทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง หน้าข้อความสาเหตุของปัญหาที่กำหนดให้ **ข้อใดข้อหนึ่ง** เพียงข้อเดียว กรณีที่ท่านไม่เห็นด้วยกับประเด็นปัญหาที่กำหนดให้ทั้ง 5 ข้อ ท่านจงระบุประเด็นปัญหาเพิ่มเติมลงในข้ออื่น ๆ (โปรดระบุ)

1. ผู้บริหาร โรงเรียนนำข้อมูลผลการประเมินการนิเทศภายในโดยภาพรวม ประชุมชี้แจงครูทุกคน ได้รับรู้ รับทราบ
2. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูนำผลการประเมินปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตน
3. โรงเรียนใช้ผลการประเมินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ
4. เขตพื้นที่การศึกษาให้ความสำคัญกับข้อมูลการประเมินการนิเทศภายในของโรงเรียน
5. ผลการประเมินเป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญกำลังใจการปฏิบัติงานของครู
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
.....

หมายเหตุ: แบบสอบถามชุดนี้ มีจำนวน 9 หน้า ขอความกรุณาตรวจสอบว่าท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกประเด็น ทุกข้อความ และครบทุกหน้าเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลการวิจัย

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความกรุณากับงานวิจัยเรื่องนี้ หวังว่าจะเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ทางหนึ่ง

นางสาวพุทธชาติ แสนอุบล
ผู้วิจัย

**แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ การหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน จากข้อมูลการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน 4 ด้าน จากผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ให้ข้อมูล ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้กรุณาตอบรับการให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้
2. ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดเขียนตอบประเด็นปัญหาแต่ละประเด็นปัญหาแต่ละประเด็นเบื้องต้น และผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เพิ่มเติมในวันที่นัดหมายขอรับแบบสัมภาษณ์กลับคืน
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยฉบับนี้จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยเท่านั้น ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้รับ ความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่าน
4. หากมีคำถามหรือข้อข้องประการใด โปรดติดต่อ 098-0970817

นางสาวพุทธชาด แสนอุบล

ผู้วิจัย

ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ มีประเด็นปัญหาสำคัญดังนี้

ประเด็นที่ 1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน
การบริหารโรงเรียนทั้งระบบ

ท่านมีแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาประเด็นนี้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนา
และบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู

ท่านมีแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาประเด็นนี้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ลงนาม.....

(.....)

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ง

- ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อกับเนื้อหารายด้านการนิเทศภายในโรงเรียน
จากการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ
- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นรายด้านการทดลองใช้ (Tryout)
แบบสอบถามการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 19 ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อกับเนื้อหาแต่ละด้านสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน

ข้อ	ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวมของคะแนน	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ด้านการวางแผนเตรียมการ (Plan)								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2. ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน (Do)								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อ	ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวมของคะแนน	ค่า IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ (Check)								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ (Action)								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตารางที่ 20 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) รายด้านการนิเทศภายในโรงเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)
ด้านการวางแผนเตรียมการ (Plan)		ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ (Check)	
1	.51	1	.32
2	.61	2	.65
3	.72	3	.75
4	.80	4	.77
5	.86	5	.71
6	.82	6	.82
7	.85	7	.61
8	.74	8	.75
9	.79	9	.82
10	.84	10	.74
$\alpha = .94$		$\alpha = .91$	
ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน (Do)		ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ (Action)	
1	.82	1	.69
2	.80	2	.62
3	.86	3	.77
4	.84	4	.74
5	.79	5	.76
6	.77	6	.80
7	.83	7	.78
8	.76	8	.66
9	.80	9	.60
10	.74		
$\alpha = .95$		$\alpha = .92$	

ภาคผนวก จ

- รายผู้ทรงคุณวุฒิการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์แนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน
- ข้อมูลผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลการสัมภาษณ์
แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน**

ชื่อ-นามสกุล	วิทยฐานะและผลงาน
1. นายบรรจบ พรหมถาวร ผู้อำนวยการ โรงเรียนจอมศรีพิทยาคาร	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัลผู้บริหารดีเด่น จากสมาคมผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย ประจำปี 2557
2. นายประสูช ศรีจันทร์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนพิบูลรักษ์พิทยา	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัลผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น จากสมาคมผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมแห่งประเทศไทย ประจำปี 2558
3. ดร.สมาน ประวันโต ผู้อำนวยการ โรงเรียนยุงทองพิทยาคม	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัลระฆังทอง สาขานักบริหารการศึกษาดำเนิน ประจำปี 2557 จากสมาคมนักจัตราการเข้าวิทยุโทรทัศน์หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
4. นางสาวเพ็ญวิภา จันทรมงคล ผู้อำนวยการ เกษียณอายุราชการ	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัล “ผู้บริหารดีเด่น” จากคุรุสภาอำเภอเขียงคาน ประจำปี พุทธศักราช 2546
5. ว่าที่ร้อยตรีสมประสงค์ วงษ์อุบล ผู้อำนวยการ โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัลผู้บริหารดีเด่น จากคณะกรรมการสถานศึกษาแห่งประเทศไทย ประจำปี 2558
6. นายปรมาณู มุกดาแก้ว ผู้อำนวยการ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล2	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัลครูดีในดวงใจ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. นายสุพรรณ กิ่งมิ่งแฮ ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองหานวิทยา	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัลผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น จากสมาคมผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมแห่งประเทศไทย ประจำปี 2558
8. นายจัดสันต์ ภัคดีศรี ผู้อำนวยการ โรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัลผู้บริหารดีเด่น ในวันครู ประจำปี 2559

ชื่อ-นามสกุล	วิทยฐานะและผลงาน
9. ว่าที่ร้อยตรีบรรจง มุลตรีแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนอุครพิชัยรัษฎ์พิทยา	1. ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ 2. รางวัลผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น จากสมาคมผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมแห่งประเทศไทย ประจำปี 2558
10. นายวัช บรรเลงรัมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยมระดับมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ ด้านบริหารจัดการรองชนะเลิศอันดับที่ 1 เหรียญทองรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
11. ดร.ธิดาวรรณ นาคเสน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหัวคูปวง ประชานุเคราะห์	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. โล่ประกาศเกียรติคุณ “หนึ่งคนดีศรีแผ่นดิน” สาขาบริหารการศึกษา ประจำปี 2554 จากสมาคม สโมสร วัฒนธรรมหญิง ในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ
12. นายศรายุทธ ธีศรีชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินูทิศ 2	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัลคุณครูคุณธรรมเข็มทอง จากกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องในวันครู ประจำปี 2558
13. นายชูชีพ ชำนาญเอื้อ ผู้อำนวยการโรงเรียนสร้างคอมวิทยา	1. ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ 2. รางวัล โรงเรียนพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา ขนาดกลาง ประจำปีการศึกษา 2556

ผลการสัมภาษณ์

นายบรรจบ พรหมถาวร ผู้อำนวยการโรงเรียนจอมศรีพิทยาคาร

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 จัดประชุม อบรมชี้แจง ให้ทราบถึงขั้นตอนกระบวนการการนิเทศภายใน 1.1.2 ชี้แจงให้เห็นถึงประโยชน์ของการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของครู
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน 2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.1.1 ชี้แจงให้คุณครูผู้รับการนิเทศทราบถึงข้อดีของการนิเทศภายในโรงเรียน 2.1.2 ผู้บริหารต้องติดตามผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ 2.2.1 คณะผู้บริหารประชุมร่วมกันเพื่อสรรหาคณะกรรมการการดำเนินงานนิเทศภายใน 2.2.2 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ 3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นมิตร และสามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้ 3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ชี้แจง รับทราบ และปฏิบัติตามขั้นตอนสร้างข้อตกลงร่วมกัน
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเสร็จสิ้นแล้วจะต้องทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหาร 4.2.1 นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ เป็นการให้กำลังใจอย่างหนึ่ง

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๓๐ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ลงนาม.....

(นายบรรจบ พรหมถาวร)

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

นายประสพ ศรีจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลรักษ์พิทยา

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 แจกคณะกรรมการให้ทราบถึงการนิเทศภายในชั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน 1.1.2 ร่วมกันทำความเข้าใจว่าการนิเทศภายในมีขึ้นเพื่อการพัฒนา
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน 2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.1.1 คณะกรรมการผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้นิเทศต้องมีความเป็นมิตรในการนิเทศภายใน 2.1.2 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน 2.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเบื้องต้น
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ 3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายในรวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องพยายามที่จะปฏิบัติตามตามกำหนดตามปฏิทิน แต่ปรับการนิเทศภายในให้มีความยืดหยุ่น 3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ชี้แจงถึงขั้นตอนครูผู้รับการนิเทศได้รับทราบและปฏิบัติตามขั้นตอนสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกัน
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหารทราบ 4.1.2 นำผลการนิเทศภายในโรงเรียนเข้าในที่ประชุมเพื่อหารือในการแก้ไข และพัฒนา 4.2.1 ในการนิเทศครูผู้รับการนิเทศทุกครั้ง ผู้นิเทศจะต้องชี้แนะในจุดที่ควรพัฒนา และชมเชยในจุดที่ครูผู้รับการนิเทศได้ทำดีแล้ว หรือเกิดการพัฒนาจากครั้งก่อน เพื่อให้เกิดขวัญ และกำลังใจ ในการทำงานนำมาใช้เป็นเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๔ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ลงนาม.....
(นายประสพ ศรีจันทร์)

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

ดร.สมาน ประวันโต ผู้อำนวยการโรงเรียนยุงทองพิทยาคม

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 อบรม เพื่อชี้แจง ให้รับรู้ถึงการนิเทศ ภายในว่ามีขั้นตอนอย่างไร 1.1.2 การร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ ภายในเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน
2. การดำเนินการปฏิบัติ ตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรม การนิเทศภายใน 2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.1.1 คณะกรรมการผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็น ผู้นิเทศ ต้องมีความเป็นมิตรในการนิเทศภายใน เพื่อให้ผู้รับการนิเทศรู้สึกว่าเป็นการนิเทศ เพื่อพัฒนา 2.2.1 คณะผู้บริหารสรรหา คณะกรรมการ การดำเนินงานการนิเทศภายในและจัดทำคู่มือ การนิเทศภายใน โรงเรียน เพื่อทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศภายในร่วมกัน 2.2.2 ชี้แจงการใช้คู่มือในการนิเทศภายใน
3. ด้านการกำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายใน ไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่กำหนดไว้ 3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและ ไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้ง ไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศ ภายในโรงเรียน มีความเป็นมิตรและ มีความยืดหยุ่น 3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศ ภายในโรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทิน ในการประเมินให้ครูผู้รับการนิเทศล่วงหน้า
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา งานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็น ข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานของครู	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศ ภายในโรงเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน เสร็จสิ้นแล้วจะต้องทำรายงานผลการนิเทศ ภายในเสนอต่อผู้บริหาร เป็นระยะเพื่อหารือ ในการแก้ไข และพัฒนาในจุดที่ยังขาดอยู่ 4.2.1 ในการนิเทศครูผู้รับการนิเทศทุกครั้ง ผู้นิเทศจะต้องชี้แนะในจุดที่ควรพัฒนา และนำมาใช้ในการพิจารณาความคิดความชอบ เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๕7 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒55๗

ลงนาม.....
(ดร.สมาน ประวันโต)

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

นางสาวเพียว จันทรมงคล ผู้อำนวยการเกษียณอายุราชการ

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 แจกคณะครูให้ทราบถึงการนิเทศภายในขั้นตอนกระบวนการ การนิเทศภายในปีไปเพื่อการพัฒนา มิใช่การจับผิด
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน	2.1.1 ชี้แจงให้คุณครูผู้รับการนิเทศทราบถึงผลของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นสิ่งที่ดี พัฒนาบุคลากรในโรงเรียน 2.1.2 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และติดตามผลการนิเทศ และผู้อำนวยการจะต้องอยู่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและเป็นส่วนใหญ่
	2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนให้เรียบร้อย 2.2.2 ร่วมกันจัดทำคู่มือในการนิเทศภายในสถานศึกษา อีกทั้งเป็นการทำความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในเบื้องต้นด้วย
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องพยายามที่จะปฏิบัติงานตามกำหนดตามปฏิทิน โดยปรับการนิเทศภายในให้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม
	3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทินในการนิเทศให้ครูผู้รับการนิเทศล่วงหน้า และปฏิบัติตามขั้นตอนนั้น ทั้งมีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหาร นำผลการนิเทศภายในโรงเรียนเข้าในที่ประชุมเพื่อหารือในการแก้ไข และพัฒนาในจุดที่ยังด้อย
	4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.2.2 ผู้นิเทศจะต้องชี้แนะในจุดที่ควรพัฒนา และชมเชยในจุดที่ครูผู้รับการนิเทศได้ทำดีแล้ว หรือเกิดการพัฒนาจากครั้งก่อน เพื่อให้เกิดขวัญ และกำลังใจ ในการทำงาน นำมาใช้เป็นข้อหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ลงนาม.....
(.....)

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

ว่าที่ร้อยตรีสมประสงค์ วงษ์อุบล ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 จัดประชุม อบรม ครูให้ทราบถึงขั้นตอนกระบวนการการนิเทศภายในสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในมีเพื่อการพัฒนา มิใช่การจับผิดครู
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน 2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.1.1 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ กิจกรรมการนิเทศภายใน โดยมีการติดตามอยู่เสมอ 2.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในจัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียน 2.2.2 ประชุมและร่วมกันจัดทำคู่มือในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างคู่มือ อีกทั้งเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในร่วมกัน
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ 3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องพยายามที่จะปฏิบัติงานตามกำหนดตามปฏิทิน ปรับให้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทินในการประเมินให้ครูผู้รับนิเทศ มีการเตรียมตัวล่วงหน้า 3.2.2 ครูผู้รับการนิเทศจะต้องเตรียมตัวในการรับการนิเทศภายใน
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเสร็จสิ้นต้องทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอให้ผู้บริหารได้รับทราบ 4.2.1 ผู้บริหารเมื่อทราบผลการนิเทศภายในแล้ว จะต้องดูการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของครูแต่ละบุคคล และนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงาน

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ลงนาม.....
(สมประสงค์ วงษ์อุบล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร
ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

นายปรมาณู มุกตาม่วง ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล2

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 จัดประชุม อบรม หรือชี้แจง ให้ทราบถึงการนิเทศภายในขั้นตอน กระบวนการ 1.1.2 จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน 1.1.3 การร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนา มิใช่การจับผิด
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน 2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.1.1 ชี้แจงให้บุคลากรผู้รับการนิเทศทราบถึงข้อดีของการนิเทศภายในโรงเรียน 2.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน 2.2.2 ชี้แจงการใช้คู่มือในการนิเทศภายใน
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ 3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายในรวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.1.1 ปรับการนิเทศภายในให้มีความยืดหยุ่น จะต้องพยายามที่จะปฏิบัติงานตามกำหนดตามปฏิทิน 3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทินในการประเมินให้ครูผู้รับการประเมิน ล่วงหน้า 3.2.2 ครูผู้รับการนิเทศจะต้องเตรียมตัวในการรับการนิเทศภายใน
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเสร็จสิ้นแล้วจะต้องทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหาร 4.2.1 ผู้บริหารเมื่อทราบผลการนิเทศภายในแล้วจะต้องดูการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของครูแต่ละบุคคล และนำมาเป็นข้อหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน 4.2.2 นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบในแต่ละปี

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากกึ่งสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ลงนาม.....
(นายปรมาณู มุกตาม่วง)
ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

นายสุพรรณ กิ่งมิ่งแอ ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหานวิทยา

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 จัดประชุม อบรม ให้ทราบถึงการนิเทศภายในเกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการ 1.1.2 การร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนา มีใช้การจับผิด
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน 2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.1.1 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในและติดตามผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ 2.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน 2.2.2 ประชุมและร่วมกันจัดทำคู่มือในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างคู่มือ อีกทั้งเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเบื้องต้น
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ 3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายในรวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องพยายามที่จะปฏิบัติตามกำหนดตามปฏิทิน 3.1.2 หากมีสถานการณ์ที่ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมการนิเทศได้ให้ปรับการนิเทศภายในให้มีความยืดหยุ่น 3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทินในการนิเทศให้ครูล่วงหน้า
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเสร็จสิ้นแล้วจะต้องทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหาร 4.1.2 นำผลการนิเทศภายในโรงเรียนเข้าในที่ประชุมเพื่อหารือในการแก้ไข และพัฒนา 4.2.1 ผู้นิเทศจะต้องชี้แนะในจุดที่ควรพัฒนา และชมเชยในจุดที่ครูผู้รับการนิเทศได้ทำดีแล้ว หรือเกิดการพัฒนาจากครั้งก่อน เพื่อให้เกิดขวัญ และกำลังใจ ในการทำงาน 4.2.2 นำมาใช้เป็นเกณฑ์ข้อหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๗ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ลงนาม.....
(นายสุพรรณ กิ่งมิ่งแอ)
ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

นายจัดสันต์ ภัคดีศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงหวางพิทยาคาร

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.5 การร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนา มิใช่การจับผิด 1.1.6 มีแบบแผนในการนิเทศภายในอย่างชัดเจน เช่น ปฏิทินการนิเทศภายในประจำปีการศึกษา
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน 2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.1.1 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และติดตามผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ 2.2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน 2.2.2 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในจัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียน
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ 3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องพยายามที่จะปฏิบัติงานตามกำหนดตามปฏิทินเว้นแต่เกิดเหตุการณ์ไม่ปกติสามารถยืดหยุ่นได้ 3.1.2 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นมิตรและมีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสม 3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทินการนิเทศ ล่วงหน้า
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จัดทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอให้ผู้บริหาร รับทราบเพื่อหาแนวทางปรับปรุง 4.1.2 นำผลการนิเทศภายในโรงเรียนเข้าในที่ประชุม 4.2.1 ผู้บริหารเมื่อทราบผลการนิเทศภายในแล้ว จะต้องการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของครูแต่ละบุคคล 4.2.2 นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้น

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ลงนาม
(นายจัดสันต์ ภัคดีศรี...)

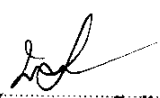
ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

ว่าที่ร้อยตรีบรรจง มุลตรีแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนอุตรพิชัยรัษฎพิทยา

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 จัดประชุม อบรม หรือชี้แจงให้ทราบถึงการนิเทศภายในขั้นตอน กระบวนการร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนาครู
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน 2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.1.1 ชี้แจงให้คุณครูผู้รับการนิเทศทราบถึงข้อดีของการนิเทศภายในโรงเรียน 2.1.2 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และติดตามผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ 2.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน ปรึกษาหารือเกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน 2.2.2 ประชุมและร่วมกันจัดทำคู่มือในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างคู่มือ อีกทั้งเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายใน เบื้องต้นและชี้แจงการใช้คู่มือในการนิเทศภายใน
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ 3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นมิตรและมีความยืดหยุ่น จะต้องพยายามที่จะปฏิบัติงานตามกำหนดตามปฏิทิน 3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน แจกคู่มือล่วงหน้า มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน 3.2.2 ครูผู้รับการนิเทศจะต้องเตรียมตัวในการรับการนิเทศภายใน
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเสร็จสิ้นแล้ว จะต้องทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหาร 4.2.1 ผู้บริหารเมื่อทราบผลการนิเทศภายในแล้ว จะต้องดูการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของครูแต่ละบุคคล และนำมาเป็นข้อหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดขวัญ และกำลังใจที่ดีในการทำงาน เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ว่าที่ ร.ต.
ลงนาม.....
(บรรจง มุลตรีแก้ว)
(ผู้อำนวยการโรงเรียนอุตรพิชัยรัษฎพิทยา)
ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

นายธวัช บรรเลงรัมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 การร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนา มิใช่การจับผิด 1.1.2 มีแบบแผนในการนิเทศภายในอย่างชัดเจน
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน 2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.1.1 ชี้แจงให้คุณครูผู้รับการนิเทศทราบถึงข้อดีของการนิเทศภายในโรงเรียน 2.1.2 แจงให้คุณครูผู้รับการนิเทศให้ทราบว่า เป็นการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพครู คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพของโรงเรียน 2.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ 3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องปฏิบัติงานตามกำหนดตามปฏิทินแต่อาจปรับได้ตามสถานการณ์ 3.1.2 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร 3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทินล่วงหน้า 3.2.2 ครูผู้รับการนิเทศจะต้องเตรียมตัวในการรับการนิเทศภายใน มีการสร้างกติการ่วมกัน
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหาร โรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.1.1 คณะผู้บริหารเมื่อได้รับรายงานผลการนิเทศภายในแล้ว นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และหาแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง หรือนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูต่อไป 4.2.1 ในการนิเทศครูผู้รับการนิเทศทุกครั้ง ผู้นิเทศจะต้องชี้แนะในจุดที่ควรพัฒนา และชมเชยในจุดที่ครูผู้รับการนิเทศได้ทำดีแล้ว เพื่อให้เกิดกำลังใจที่ดีในการทำงาน 4.2.2 นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๗ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ลงนาม.....
(นายธวัช บรรเลงรัมย์)

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

ดร.ธิดาวรรณ นาคเสน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหัวคูปวงประชาชนุเคราะห์

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 ชี้แจงให้ทราบถึงการนิเทศภายในขั้นตอนกระบวนการร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนา ไม่ได้มีจุดประสงค์ในการจับผิดการทำงาน
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน	2.1.1 แจ้งให้คุณครูผู้รับการนิเทศให้ทราบว่าเป็นการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพครู คุณภาพการจัดการเรียนรู้ 2.1.2 ผู้อำนวยการต้องให้ความสำคัญ และติดตามผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอแสดงให้เห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ 3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	2.2.1 คณะผู้บริหารสรรหา คณะกรรมการ การดำเนินงานการนิเทศภายในจัดทำเอกสารการนิเทศภายใน โรงเรียน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเบื้องต้น 3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน จะต้องพยายามที่จะปฏิบัติงานตามกำหนดตามปฏิทิน 3.1.2 ปรับตารางการนิเทศภายในให้มีความยืดหยุ่น 3.1.3 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นมิตร
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายในรวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน 4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน ให้คู่มือ ในการนิเทศให้ครูรับทราบล่วงหน้า 4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเสร็จสิ้นแล้ว จะต้องทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหาร เป็นระยะเพื่อที่จะสามารถพัฒนาครูได้ในระหว่างปีการศึกษา เพื่อให้ทันการณ์ 4.2.1 ผู้บริหารเมื่อทราบผลการนิเทศภายในแล้วชมเชย ในจุดที่ครูผู้รับการนิเทศได้ทำดีแล้ว หรือเกิดการพัฒนา จากครั้งก่อน เพื่อให้เกิิดขวัญ และกำลังใจ ในการทำงาน 4.2.2 นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ลงนาม.....
(.....)
ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

นายศรายุทธศรีชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินูทิศ 2

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักผู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 ชี้แจงให้เห็นถึงประโยชน์ของการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของครู 1.1.2 การร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน มิใช่การจับผิดครู
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน	2.1.1 คณะกรรมการผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้นิเทศต้องมีความเป็นมิตรในการนิเทศภายในเพื่อให้ผู้รับการนิเทศรู้สึกว่าเป็นการนิเทศเพื่อพัฒนามากกว่ามีจุดประสงค์ในด้านลบ 2.1.2 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และติดตามผลการนิเทศภายในโดยตลอด
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ 3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	2.2.1 คณะผู้บริหารประชุมร่วมกันเพื่อสรรหาคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายใน เพื่อจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน พร้อมทั้งชี้แจงการใช้คู่มือในการนิเทศภายใน 3.1.1 คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องพยายามที่จะปฏิบัติงานตามกำหนดตามปฏิทิน 3.1.3 คณะกรรมการดำเนินงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นมิตรและมีความยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายในรวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน 4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ 4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	3.2.1 คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน แจกคู่มือ และปฏิทินในการประเมินให้ครูผู้รับการประเมินล่วงหน้าทั้งมีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน 4.1.1 คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเสร็จสิ้น ต้องทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อที่จะสามารถพัฒนาครูได้ในระหว่างปี 4.1.2 นำผลการนิเทศภายใน โรงเรียนเข้าในที่ประชุมเพื่อหารือในการแก้ไข และพัฒนาในจุดที่บกพร่อง 4.2.1 นำมาใช้ในการเป็นเกณฑ์พิจารณาความคิดความชอบในแต่ละปีงบประมาณ

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ ๑๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ลงนาม
(นายศรายุทธ ศรีชัย)
ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินูทิศ ๒
ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์

นายชูชีพ ชำนาญเอื้อ ผู้อำนวยการโรงเรียนสร้างคอมวิทยา

การนิเทศภายในโรงเรียน	ประเด็นสำคัญ	แนวทางการพัฒนา
1. การวางแผนเตรียมการ	1.1 ครูขาดความเข้าใจและไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน	1.1.1 จัดประชุมให้ทราบถึงกระบวนการการนิเทศภายในชี้แจงให้เห็นถึงประโยชน์ของการนิเทศภายในโรงเรียน
2. การดำเนินการปฏิบัติตามแผน	2.1 ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน	2.1.1 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ มีการติดตามผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อแสดงให้ครูทราบว่า การนิเทศภายในมีความสำคัญอย่างจริงจัง
	2.2 โรงเรียนไม่มีคู่มือการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.2.1 คณะกรรมการการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน 2.2.2 ชี้แจงการใช้คู่มือในการนิเทศภายใน
3. ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ	3.1 การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	3.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นมิตร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมชาติในการปฏิบัติงาน และสามารถยึดหยุ่นตารางการปฏิบัติงานตามความเหมาะสม
	3.2 ครูขาดการเตรียมตัวและไม่พร้อมรับการนิเทศภายใน รวมทั้งไม่ยอมรับผลการประเมิน	3.2.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ชี้แจงถึงขั้นตอนในการรับการนิเทศให้กับครูผู้รับการนิเทศได้รับทราบ และปฏิบัติตามขั้นตอนสร้างเกณฑ์ กติการ่วมของครูทุกคน
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ	4.1 โรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ	4.1.1 คณะกรรมการการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการนิเทศภายในเสร็จสิ้นแล้ว จะต้องทำรายงานผลการนิเทศภายในเสนอต่อผู้บริหารได้รับทราบ
	4.2 ผลของการนิเทศภายในไม่ได้เป็นข้อมูลสำคัญที่โรงเรียนใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและบำรุงขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู	4.2.1 ในการนิเทศครูผู้รับการนิเทศทุกครั้ง ผู้นิเทศจะต้องชี้แนะในจุดที่ควรพัฒนา และชมเชยในจุดที่ครูผู้รับการนิเทศได้ทำดีแล้ว หรือเกิดการพัฒนาจากครั้งก่อน เพื่อให้เกิดขวัญ และกำลังใจ ในการทำงาน

ขอรับรองว่าประเด็นคำตอบได้จากการสัมภาษณ์ของข้าพเจ้า
เมื่อวันที่ 16 เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ลงนาม.....
(นายชูชีพ ชำนาญเอื้อ)

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพุททชาด แสนอุบล
วัน เดือน ปีเกิด	16 สิงหาคม พ.ศ. 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดสกลนคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	179 หมู่ 1 ตำบลตาลโกน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2556	ครูผู้ช่วย โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน	ครู คศ.1 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	ครูศาสตรบัณฑิต (ชีววิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา